νισμοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ κανονισμός αὐτός περιλαμβάνεται στό συστηματικό πλαίσιο τοῦ συνόλου, τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ μέρος. Ἄν ἡ ἀμφισβητουμένη πράξη ἀποκαλύπτει τό οὐσιῶδες τοῦ ἐπιδιωκομένου ἀπό τό κοινοτικό ὄργανο σκοποῦ, θά ἦταν ὑπερβολικό νά ἀπαιτηθεῖ εἰδική αἰτιολογία γιά τήν κάθε μία ἀπό τίς τεχνικές ἐπιλογές στίς ὁποῖες προέβη.

5. Ἀφοῦ κάθε κοινή ὀργάνωση ἀγορᾶς ἔχει τά ἰδικά της χαρακτηριστικά, ἡ σύγκριση τῶν τεχνικῶν μηχανισμῶν πού χρησιμοποιοῦνται γιά τήν κανονιστική ρύθμιση τῶν διαφόρων τομέων τῆς ἀγορᾶς δέν δύναται νά ἀποτελέσει ἔγκυρη βάση γιά νά στοιχειοθετηθεῖ ἡ αἰτίαση ὅτι εἰσάγονται διακρίσεις μεταξύ ἀνομοίων προϊόντων, ὑποκειμένων σέ διαφορετικούς κανόνες καί τά ὁποῖα, ἐπί πλέον, δέν ἔχουν καμμία ἀνταγωνιστική σχέση.

6. Δέν εἰσάγει διάκριση μεταξύ παραγωγῶν ἤ καταναλωτῶν ἡ διαφορά μεταχειρίσεως πού δέν εἶναι παρά ἡ συνέπεια τῆς ἐπιλογῆς μεταξύ δύο συστημάτων πού ἡ κοινή ὀργάνωση ἀγορᾶς προτείνει στούς ἐπιχειρηματίες καί πού αὐτοί ἐπιλέγουν ἐλεύθερα ἀναλόγως τῶν προτιμήσεών τους.

Στίς συνεκδικαζόμενες ὑποθέσεις 292 καί 293/81,

πού ἔχουν ὡς ἀντικείμενο αἰτήσεις τοῦ Tribunal administratif τοῦ Παρισιοῦ πρός τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τίς ὁποῖες ζητεῖται, στά πλαίσια τῶν διαφορῶν πού ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τοῦ αἰτοῦντος δικαστηρίου μεταξύ

Société Jean Lion et Cie, μέ ἕδρα τό Παρίσι (ὑπόθεση 292/81),

Société Loiret & Haentjens SA,

Société Jean Lion et Cie,

Société Debman,

Société «Ancienne maison Marcel Bauche» SA,

Société SCOA SA,

Société Sucrimex SA,

Société Philipp Brothers SA,

Compagnie commerciale «Sucres et denrées»

Société Pierre Peeters, SàRL,

μέ ἕδρα τό Παρίσι (ὑπόθεση 293/81),

καί

Fonds d'intervention et de régularisation du marché du sucre (FIRS), μέ ἕδρα τό Παρίσι,

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1978, περί καθορισμοῦ ὁρισμένων λεπτομερειῶν γιά τήν ἐφαρμογή τιμῶν συναλλάγματος στούς τομεῖς τῆς ζάχαρης καί τῆς ἰσογλυκόζης,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμῆμα)

συγκείμενο ἀπό τούς A. Χλωρό, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore καί O. Due, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: P. VerLoren van Themaat
γραμματεύς: J. A. Pompe, βοηθός γραμματεύς

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Περιστατικά καί ἔγγραφη διαδικασία

Ἡ ἑταιρία Jean Lion et Cie, μεταξύ τῆς 7ης Φεβρουαρίου καί τῆς 13ης Ἰουνίου 1979, οἱ ἑταιρίες Loiret & Haentjens, Jean Lion et Cie, Debman, Ancienne Maison Marcel Bauche, SCOA, Sucrimex, Philipp Brothers, Compagnie commerciale sucres et denrées καί Pierre Peeters, πρό τῆς 28ης Σεπτεμβρίου 1979, ἔλαβαν ἀπό τόν ἁρμόδιο ἐθνικό ὀργανισμό, τό Fonds d'intervention et de régularisation du marché du sucre (Ταμεῖο παρεμβάσεως καί διακανονισμοῦ τῆς ἀγορᾶς τῆς ζάχαρης, ἐφ' ἑξῆς: FIRS), πιστοποιητικά ἐξαγωγῆς ζάχαρης πρός τρίτες χῶρες, ἰσχύος 5 μηνῶν ἀπό τοῦ τέλους τοῦ μηνός ἐκδόσεως. Οἱ ἑταιρίες ἔτυχαν τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ, μέσω διαγωνισμοῦ, τῶν ἐπιστροφῶν κατά τήν ἐξαγωγή καθώς καί τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ τῶν νομισματικῶν ποσῶν, σύμφωνα μέ τήν ἐφαρμοστέα κοινοτική κανονιστική ρύθμιση.

Κανονιστικές διατάξεις πού διέπουν τίς ἐπιστροφές κατά τήν ἐξαγωγή ζάχαρης

Ὁ κανονισμός 3330/74 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1974, περί κοινῆς

όργανώσεως άγορᾶς στόν τομέα τῆς ζάχαρης (ΕΕ είδ. ἔκδ. 03/011, σ. 134), καθώς καί ὁ κανονισμός 1009/67, τῆς 18ης Δεκεμβρίου 1967 (JO L 308, σ. 1), τόν ὁποῖο ὁ πρῶτος ἀντικατέστησε, καθιερώνει ἕνα κοινό σύστημα ἐμπορικῶν ἀνταλλαγῶν μέ τίς τρίτες χῶρες, τό ὁποῖο συνεπάγεται μέτρα πού προορίζονται νά καλύψουν τήν διαφορά μεταξύ τῶν τιμῶν πού ἐφαρμόζονται στό ἐξωτερικό καί ἐσωτερικό τῆς Κοινότητος, ὅταν οἱ τιμές τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς εἶναι χαμηλότερες ἀπό τίς τιμές τῆς Κοινότητος.

Ὅσον ἀφορᾶ τίς ἐξαγωγές ζάχαρης ἐκτός τῆς Κοινότητος, τό ἄρθρο 12, παράγραφος 1, ἐδάφιο 1, τοῦ κανονισμοῦ 3330/74 ὁρίζει ὅτι γιά κάθε ἐξαγωγή ἀπαιτεῖται ἡ ὑποβολή ἑνός πιστοποιητικοῦ ἐξαγωγῆς πού ἐκδίδεται ἀπό τά κράτη μέλη σέ κάθε ἐνδιαφερόμενο πού ὑποβάλλει σχετική αἴτηση, οἱοσδήποτε καί ἄν εἶναι ὁ τόπος ἐγκαταστάσεώς του ἐντός τῆς Κοινότητος.

Κατά τό ἄρθρο 12, παράγραφος 1, ἐδάφιο 4, τοῦ κανονισμοῦ, ἡ ἔκδοση τοῦ πιστοποιητικοῦ ἐξαρτᾶται ἀπό τήν παροχή ἀσφαλείας ἡ ὁποία ἐξασφαλίζει τήν ὑποχρέωση πραγματοποιήσεως τῆς ἐξαγωγῆς κατά τή διάρκεια ἰσχύος τοῦ πιστοποιητικοῦ καί ἡ ὁποία καταπίπτει ὁλικά ἤ μερικά, ἄν ἡ πράξη δέν πραγματοποιηθεῖ μέσα στήν προθεσμία αὐτή ἤ πραγματοποιηθεῖ μόνο μερικά.

Κατά τό ἄρθρο 19, παράγραφοι 1 καί 2, τοῦ κανονισμοῦ, σέ περίπτωση ἐξαγωγῆς, ἡ διαφορά μεταξύ τῶν χρηματιστηριακῶν τιμῶν ἤ τιμῶν στήν διεθνή ἀγορά καί τῶν τιμῶν ἐντός τῆς Κοινότητος δύναται νά καλύπτεται ἀπό ἐπιστροφή κατά τήν ἐξαγωγή, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἴδια γιά ὁλόκληρη τήν Κοινότητα, ἀλλά δύναται νά διαφοροποιεῖται ἀνάλογα μέ τόν προορισμό.

Ἡ ἐπιστροφή δύναται νά καθορίζεται ἐκ τῶν προτέρων. Στήν περίπτωση αὐτή, ὁ προκαθορισμός σημειώνεται στό πιστοποιητικό, τό ὁποῖο χρησιμεύει ὡς ἀποδεικτικό τοῦ καθορισμοῦ αὐτοῦ (ἄρθρο 12, παράγραφος 1, ἐδάφιο 2).

Οἱ γενικοί κανόνες πού ἀφοροῦν τήν χορήγηση τῶν ἐπιστροφῶν κατά τήν ἐξαγωγή ζάχαρης ἐθεσπίσθησαν μέ τόν κανονισμό 766/68 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 18ης Ἰουνίου 1968 (ΕΕ είδ. ἔκδ. 03/003, σ. 61).

Κατά τό ἄρθρο 4 τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ, ἡ ἐπιστροφή δύναται νά καθορίζεται μέ διαγωνισμό, ὁ ὁποῖος ἀφορᾶ τό ὕψος τῆς ἐπιστροφῆς.

Οἱ ἁρμόδιες ἀρχές τῶν κρατῶν μελῶν προβαίνουν στό διαγωνισμό σύμφωνα μέ νομική πράξη πού δεσμεύει ὅλα τά κράτη μέλη καί ἡ ὁποία καθορίζει τούς ὅρους τοῦ διαγωνισμοῦ. Οἱ ὅροι αὐτοί πρέπει νά ἐγγυῶνται τήν ἰσότητα συμμετοχῆς γιά κάθε πρόσωπο ἐγκατεστημένο στήν Κοινότητα.

Μεταξύ τῶν ὅρων τοῦ διαγωνισμοῦ περιλαμβάνεται μιά προθεσμία ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν. Ἐντός τῶν τριῶν ἐργασίμων ἡμερῶν πού ἀκολουθοῦν τή λήξη τῆς προθεσμίας καί μέ βάση τίς προσφορές πού ἔχουν ληφθεῖ, καθορίζεται τό μέγιστο ποσό τῆς ἐπιστροφῆς γιά τόν ἐν λόγω διαγωνισμό. Γιά τόν ὑπολογισμό τοῦ μέγιστου ποσοῦ, λαμβάνονται ὑπ' ὄψη ἡ κατάσταση τῆς Κοινότητος ὅσον ἀφορᾶ τόν ἐφοδιασμό καί τήν τιμή, οἱ τιμές καί οἱ δυνατότητες διαθέσεως στή διεθνή ἀγορά, καθώς ἐπίσης καί τά ἔξοδα πού σχετίζονται μέ τήν ἐξαγωγή ζάχαρης.

Κατά τό ἄρθρο 9 τοῦ κανονισμοῦ 766/68, οἱ προσφορές πού ὑποβάλλονται ἐν ὄψει ἑνός διαγωνισμοῦ λαμβάνονται ὑπ' ὄψη μόνο διά παροχῆς ἀσφαλείας, ἡ ὁποία καταπίπτει ἐν ὅλῳ ἤ ἐν μέρει ἐάν οἱ ὑποχρεώσεις πού ἔχουν ἐπιβληθεῖ στούς μετέχοντες στό διαγωνισμό δέν ἔχουν ἐκτελεσθεῖ ἤ ἔχουν ἐκτελεσθεῖ μερικῶς.

Τό ἄρθρο 10 ὁρίζει ὅτι ἡ διάρκεια ἰσχύος τῆς ἐπιστροφῆς πού καθορίσθη ἐν συνεχεία ἑνός διαγωνισμοῦ εἶναι ἐκείνη τοῦ πιστοποιητικοῦ ἐξαγωγῆς.

Ὁ κανονισμός 1048/71 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 25ης Μαΐου 1971, ὁ ὁποῖος τροποποιεῖ τόν κανονισμό 766/68 (ΕΕ είδ. ἔκδ. 03/006, σ. 197) ἀντικατέστησε τό κείμενο τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ κανονισμοῦ 766/68, μέ τό ἀκόλουθο κείμενο:

"Αν κατά τή διάρκεια τῆς περιόδου πού περιλαμβάνεται μεταξύ:

— τῆς ἡμέρας καταθέσεως τῆς αἰτήσεως γιά τήν ἔκδοση τοῦ πιστοποιητικοῦ ἐξαγωγῆς, συνοδευομένης ἀπό μία αἴτηση προκαθορισμοῦ τῆς ἐπιστροφῆς, ἤ

— τῆς ἡμέρας λήξεως τῆς προθεσμίας γιά τήν παρουσίαση τῶν προσφορῶν, ἐφ' ὅσον πρόκειται γιά μία ἐπιστροφή καθοριζομένη μέσω προκηρύξεως διαγωνισμοῦ, καί

— τῆς ἡμέρας ἐξαγωγῆς παρεμβάλλεται μιά τροποποίηση τῶν τιμῶν τῆς ζάχαρης ἤ τῆς μελάσσας πού καθορίζονται δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) ἀριθ. 1009/67, δύναται νά προβλέπεται μία προσαρμογή τοῦ ποσοῦ τῆς ἐπιστροφῆς.

Κανονιστικές διατάξεις πού διέπουν τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά

Ὁ κανονισμός 974/71 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 12ης Μαΐου 1971, περί ὁρισμένων μέτρων συγκυριακῆς πολιτικῆς πού πρέπει νά ληφθοῦν στόν γεωργικό τομέα σάν συνέπεια τῆς προσωρινῆς διευρύνσεως τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως τῶν νομισμάτων ὁρισμένων κρατῶν μελῶν (ΕΕ είδ. ἔκδ. 03/006, σ. 1), ὅπως ἔχει τροποποιηθεῖ ἀπό τόν κανονισμό 509/73 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 22ας Φεβρουαρίου 1973 (ΕΕ είδ. ἔκδ. 03/009, σ. 48), ὁρίζει ὅτι ἄν, γιά τίς ἐμπορικές ἀνταλλαγές ἕνα κράτος μέλος ἀποδέχεται γιά τό νόμισμά του τιμή συναλλάγματος πού ὑπερβαίνει, πρός τά ἄνω ἤ πρός τά κάτω, τό ὅριο διακυμάνσεως πού ἐπιτρέπεται ἀπό τήν ἰσχύουσα διεθνή ρύθμιση τῆς 12ης Μαΐου 1971, τό κράτος μέλος, τοῦ ὁποίου τό νόμισμα ἔχει ὑπερτιμηθεῖ πέραν τοῦ ὁρίου διακυμάνσεως, εἰσπράττει κατά τήν ἐξαγωγή καί χορηγεῖ κατά τήν εἰσαγωγή ὁρισμένων γεωργικῶν προϊόντων νομισματικά ἐξισωτικά ποσά.

Κατά τούς ὅρους τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ κανονισμοῦ, γιά τά προϊόντα περί τῶν ὁποίων προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως, τά ἐξισωτικά ποσά ἰσοῦνται πρός τά ποσά πού ἐπιτυγχάνονται μέ τήν ἐφαρμογή ἐπί τῶν τιμῶν:

α) ὅσον ἀφορᾶ τά κράτη μέλη, τῶν ὁποίων τά νομίσματα διατηροῦν μεταξύ τους μεγίστη στιγμιαία ἀπόκλιση 2,25 %, τό ποσοστό πού ἀντιπροσωπεύει τήν διαφορά μεταξύ:

— τῆς τιμῆς μετατροπῆς πού χρησιμοποιεῖται στό πλαίσιο τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς καί

— τῆς τιμῆς μετατροπῆς πού προκύπτει ἀπό τήν κεντρική ἰσοτιμία

β) ὅσον ἀφορᾶ τά ἄλλα κράτη μέλη, τό μέσο ποσοστό πού ἀντιπροσωπεύει τήν διαφορά μεταξύ:

— τῆς σχέσεως μεταξύ τῆς τιμῆς μετατροπῆς πού χρησιμοποιεῖται στό πλαίσιο τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς γιά τό νόμισμα τοῦ κράτους μέλους γιά τό ὁποῖο πρόκειται καί τῆς ἐπίσημης ἰσοτιμίας ἤ σέ περίπτωση μή τηρήσεως τῆς ἰσοτιμίας αὐτῆς, τῆς κεντρικῆς ἰσοτιμίας τοῦ νομίσματος τῶν κρατῶν μελῶν πού ἡ μεταξύ τους διαφορά δέν ὑπερβαίνει τό 2,25 % καί

— τοῦ ἀριθμητικοῦ μέσου τῆς τιμῆς μετατροπῆς τοῖς μετρητοῖς γιά τό νόμισμα τοῦ κράτους μέλους γιά τό ὁποῖο πρόκειται, πού ἔχει διαπιστωθεῖ κατά τήν διάρκεια μιᾶς

ὁρισμένης περιόδου, ἐν σχέσει μέ τό νόμισμα τῶν κρατῶν μελῶν πού ἡ μεταξύ τους ἀπόκλιση δέν ὑπερβαίνει τό 2,25 %.

Τό καθεστώς τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν πού ἐθέσπισε ὁ κανονισμός 974/71 συνεπήγετο μία κάποια ἀστάθεια, κυρίως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τά ἐξισωτικά ποσά ὑπελογίζοντο βάσει τῆς ἀποκλίσεως πού ὑφίστατο μεταξύ τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἑνός νομίσματος καί τῆς πραγματικῆς του τιμῆς καί ὅτι, ὅσον ἀφορᾶ τά κράτη μέλη γιά τό νόμισμα τῶν ὁποίων δέν ἔχει καθορισθεῖ κεντρική ἰσοτιμία, ἡ πραγματική ἰσοτιμία εἶναι ἐκείνη πού διαμορφώνεται κανονικά στήν ἀγορά συναλλάγματος, ἐνῶ γιά τά ἄλλα κράτη μέλη ἡ κεντρική ἰσοτιμία θεωρεῖται ὡς πραγματική τιμή· ὡς ἐκ τούτου καί μέ βάση τίς ἀρχές τοῦ ὑπολογισμοῦ, πού λαμβάνουν ὑπ' ὄψη τήν ἐξέλιξη τῶν κυμαινομένων νομισμάτων ἐν σχέσει μέ τά ἄλλα νομίσματα τῆς Κοινότητος, τό νομισματικό ἐξισωτικό ποσό δέν ἀνταπεκρίνετο πάντοτε στίς νομισματικές σχέσεις πού ἀποτελοῦν τήν βάση τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων, ἰδίως στό ἐμπόριο μέ τίς τρίτες χῶρες, οὕτως ὥστε οἱ ἐπιχειρηματίες ἀντιμετώπιζαν ὁρισμένες δυσκολίες ὅταν ἐπιθυμοῦσαν νά γνωρίζουν, κατά τήν σύναψη μιᾶς συμφωνίας, τούς οἰκονομικούς ὅρους ὑπό τούς ὁποίους ἡ σύμβαση αὐτή θά ἐκτελεσθεῖ. Ἡ Ἐπιτροπή, ἑπομένως, μέ τόν κανονισμό 243/78, τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1978 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/020, σ. 74), καθιέρωσε τόν ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

Ὁ κανονισμός 243/78 ὁρίζει, κυρίως μέ τά ἄρθρα 1 καί 2, ὅτι στό ἐμπόριο μέ τρίτες χῶρες τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων, ὑπό τόν ὅρο ὅτι ἡ ἐπιστροφή κατά τήν ἐξαγωγή ἔχει καθορισθεῖ ἐκ τῶν προτέρων γιά τό πιστοποιητικό γιά τό ὁποῖο πρόκειται, πράγμα πού συμβαίνει στήν περίπτωση τῶν ἐπιστροφῶν, οἱ ὁποῖες καθορίζονται στό πλαίσιο διαγωνισμοῦ.

Κατά τό ἄρθρο 6, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ, στήν περίπτωση πού ἡ ἐπιστροφή καθορίζεται ἐκ τῶν προτέρων στό πλαίσιο διαγωνισμοῦ, τό ἐφαρμοστέο ἐξισωτικό νομισματικό ποσό εἶναι ἐκεῖνο πού ἰσχύει κατά τήν τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν.

Τό ἄρθρο 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78 προβλέπει ὑποχρεωτική προσαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν πού καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων στήν περίπτωση πού, κατά τήν διάρκεια ἰσχύος τοῦ πιστοποιητικοῦ, τίθεται σέ ἰσχύ μία νέα ἀντιπροσωπευτική τιμή, ἡ ὁποία ἀπεφασίσθη πρίν κατατεθεῖ ἡ αἴτηση περί τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ.

Τό ἄρθρο 7, παράγραφος 2, προβλέπει τήν δυνητική προσαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν πού καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων ὅταν, κατά τήν διάρκεια τῆς ἰσχύος τοῦ πιστοποιητικοῦ, ἡ ἐπιστροφή προσαρμόζεται κατόπιν μεταβολῆς τῶν τιμῶν ἤ ὅταν μία νέα ἀντιπροσωπευτική τιμή τίθεται σέ ἰσχύ.

Κανονιστικές διατάξεις νομισματικοῦ χαρακτῆρος πού ἀφοροῦν τόν ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό καί τίς προσαρμογές τῶν ἐπιστροφῶν κατά τήν ἐξαγωγή καί τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν

Δεδομένου ὅτι πολλές πράξεις πού ἀφοροῦν τήν γεωργική πολιτική προβλέπουν ὅτι τά ποσά ἐκφράζονται σέ λογιστικές μονάδες καί μετατρέπονται σέ ἐθνικό νόμισμα τῶν κρατῶν μελῶν μέ ἐφαρμογή τῆς τιμῆς συναλλάγματος πού ἀντιστοιχεῖ στήν ἐπίσημη ἰσοτιμία τῶν νομισμάτων αὐτῶν, τό Συμβούλιο μέ τόν κανονισμό 653/68, τῆς 30ῆς Μαΐου 1968, περί τῶν ὅρων μεταβολῆς τῆς ἀξίας τῆς λογιστικῆς μονάδος, πού χρησιμοποιεῖται γιά τήν κοινή γεωργική πολιτική (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/003, σ. 54), προκειμένου νά ἀποτραποῦν τά μειονεκτήματα πού ἠδύναντο νά προκύψουν ἀπό τόν μή μεταβλητό χαρακτῆρα τῆς ἀξίας τῆς λογιστικῆς μονάδος, προέβλεψε αὐτόματες ἤ δυνητικές μεταβολές τῆς ἀξίας αὐτῆς.

Οἱ κανόνες ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ 653/68 καθορίσθησαν μέ τόν κανονισμό 1134/68 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 30ῆς Ἰουλίου 1968 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/004, σ. 3).

Κατά τό ἄρθρο 4, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ, σέ περίπτωση τροποποιήσεως τῆς σχέσεως μεταξύ τῆς ἰσοτιμίας τοῦ νομίσματος ἑνός κράτους μέλους καί τῆς ἀξίας τῆς λογιστικῆς μονάδος, τό ἐνδιαφερόμενο κράτος μέλος προσαρμόζει, βάσει τῆς νέας σχέσεως, τά ἀκόλουθα ποσά πού προβλέπονται σέ λογιστικές μονάδες, ἄν ἐμφανίζονται σέ ἐθνικό νόμισμα στά ἔγγραφα, τίτλους ἤ πιστοποιητικά πού συντάσσονται γιά τήν ἐφαρμογή τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς ἤ τῶν εἰδικῶν καθεστώτων γιά συναλλαγές ἐμπορευμάτων πού προκύπτουν ἀπό τήν μεταποίηση τῶν γεωργικῶν προϊόντων:

α) τά ποσά πού ἔγιναν ἀντικείμενο προκαθορισμοῦ γιά συναλλαγή ἤ γιά τμῆμα συναλλαγῆς, τό ὁποῖο ἀπομένει πρός πραγματοποίηση μετά τήν τροποποίηση τῆς σχέσεως αὐτῆς·

β) τά ποσά πού ἀναφέρονται στίς συμφωνίες, οἱ ὁποῖες συνομολογήθησαν μεταξύ ἑνός ἰδιώτου καί ἑνός ὀργανισμοῦ παρεμβάσεως γιά συναλλαγή ἤ τμῆμα συναλλαγῆς πού ἀπομένει πρός πραγματοποίηση μετά τήν τροποποίηση τῆς σχέσεως αὐτῆς.

Ὁπωσδήποτε, κάθε ἐνδιαφερόμενος πού ἔχει ἐξασφαλίσει προκαθορισμό γιά συγκεκριμένη συναλλαγή, ἐπιτυγχάνει κατόπιν ὑποβολῆς ἐγγράφου αἰτήσεως, ἡ ὁποία πρέπει νά περιέλθει στόν ἁρμόδιο ὀργανισμό ἐντός προθεσμίας 30 ἡμερῶν ἀπό τῆς θέσεως σέ ἰσχύ τῶν μέτρων πού καθορίζουν τά προσαρμοσμένα ποσά, τήν ἀκύρωση τοῦ προκαθορισμοῦ καί τοῦ συναφοῦς πιστοποιητικοῦ ἤ τίτλου.

Κατά τήν παράγραφο 2, τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ κανονισμοῦ 1234/68, γιά τίς συναλλαγές πού ἐπραγματοποιήθησαν στά πλαίσια τῶν διατάξεων περί κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς ἤ τῶν εἰδικῶν καθεστώτων γιά συναλλαγές ἐμπορευμάτων τά ὁποῖα προκύπτουν ἀπό τήν μεταποίηση γεωργικῶν προϊόντων, τά ποσά τά ὁποῖα ὀφείλονται σέ ἕνα ἤ ἀπό ἕνα κράτος μέλος ἤ ὀργανισμό δεόντως ἐξουσιοδοτημένο ἐκφραζόμενα σέ ἐθνικό νόμισμα καί μετατρέποντα τά ποσά τά καθορισμένα στίς ἐν λόγω διατάξεις σέ λογιστικές μονάδες, ἐξοφλοῦνται βάσει τῆς σχέσεως μεταξύ τῆς λογιστικῆς μονάδος καί τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος πού ἰσχύει κατά τόν χρόνο τῆς πραγματοποιήσεως τῆς συναλλαγῆς ἤ τοῦ τμήματος τῆς συναλλαγῆς.

Κατά τό ἄρθρο 6 τοῦ κανονισμοῦ 1134/68, θεωρεῖται ὡς χρόνος πραγματοποιήσεως τῆς συναλλαγῆς, ἡ ἡμερομηνία, κατά τήν ὁποία λαμβάνει χώρα ἡ γενεσιουργός αἰτία τῆς ἀπαιτήσεως πού ἀντιστοιχεῖ στό ποσό, τό ὁποῖο ἀφορᾶ τήν συναλλαγή αὐτή ὅπως ἡ γενεσιουργός αὐτή αἰτία καθορίζεται ἀπό κοινοτική ρύθμιση ἤ ἐλλείψει καί ἐν ἀναμονῆ τῶν ρυθμίσεων τοῦ ἐνδιαφερομένου κράτους μέλους.

Ὁ κανονισμός 878/77 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 26ης Ἀπριλίου 1977, περί τῶν τιμῶν συναλλάγματος πού πρέπει νά ἐφαρμοσθοῦν στόν γεωργικό τομέα (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/018, σ. 27), μέ τό ἄρθρο 4, παράγραφος 1, ἐπεκτείνει τήν ἐφαρμογή τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ 1134/68, οἱ ὁποῖες προβλέπονται γιά τήν μεταβολή τῆς σχέσεως μεταξύ τῆς ἰσοτιμίας τοῦ νομίσματος κράτους μέλους καί τῆς ἀξίας τῆς λογιστικῆς μονάδος, στήν περίπτωση μεταβολῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἑνός ἐθνικοῦ νομίσματος.

Κατά τό ἄρθρο 4, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ 878/77, ἡ ἀκύρωση τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ καί τοῦ πιστοποιητικοῦ ἤ τοῦ τίτλου πού τό βεβαιώνει, ἡ ὁποία προβλέπεται στό ἄρθρο 4, παράγραφος 1, ἐδάφιο 2, τοῦ κανονισμοῦ 1134/68, δέν

εἶναι πλέον δυνατή παρά μόνον ἄν ἡ ἐφαρμογή τῶν νέων ἀντιπροσωπευτικῶν τιμῶν ὁδηγεῖ σέ μειονέκτημα γιά τόν ἐνδιαφερόμενο. Δύναται νά ἀποφασισθεῖ, πρό τῆς ἡμερομηνίας ἐφαρμογῆς τῆς νέας τιμῆς, νά ἀντισταθμισθεῖ τό μειονέκτημα ἀπό ἕνα κατάλληλο μέτρο· στήν περίπτωση αὐτή, ἡ ἀκύρωση τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ καί τοῦ πιστοποιητικοῦ ἤ τίτλου πού τό βεβαιώνει, δέν δύναται νά πραγματοποιηθεῖ.

Ὅσον ἀφορᾶ, εἰδικότερον, τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά, οἱ λεπτομέρειες τῆς ὑποχρεωτικῆς προσαρμογῆς τους, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78, ἔχουν ὁρισθεῖ μέ τόν κανονισμό 651/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 31ης Μαρτίου 1978 (JO L 86, σ. 41), τόν ὁποῖο κατήργησε καί ἀντικατέστησε ὁ κανονισμός 1516/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1978, περί τῶν προσαρμογῶν πού πρέπει νά πραγματοποιηθοῦν στά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά πού καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/021, σ. 223).

Ὁ κανονισμός 1516/78 συνέδεσε τίς προσαρμογές πού πρέπει νά γίνουν στά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά μέ τίς προσαρμογές πού γίνονται, ἐνδεχομένως, στίς ἐκ τῶν προτέρων καθορισμένες ἐπιστροφές καί μέ τίς ὁποῖες συνδέονται τά καθορισμένα ἐκ τῶν προτέρων νομισματικά ἐξισωτικά ποσά.

Ὅσον ἀφορᾶ τίς ὑποχρεωτικές προσαρμογές, τό ἄρθρο 1, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 1516/78 ὁρίζει ὅτι πραγματοποιοῦνται μέ βάση τήν ἀντιπροσωπευτική τιμή πού

— ἐφαρμόζεται τή στιγμή τῆς ἐκπληρώσεως τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων κατά τήν εἰσαγωγή ἤ ἐξαγωγή, καί

— ἀπεφασίσθη πρίν ἀπό τήν κατάθεση τῆς αἰτήσεως γιά τόν ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό τοῦ νομισματικοῦ ἐξισωτικοῦ ποσοῦ.

Κατά τό ἄρθρο 2, παράγραφος 1, δύναται νά γίνει προσαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν πού καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων κατά τό μέτρο πού, μετά ἀπό μεταβολή τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν σέ λογιστικές μονάδες, προσαρμογές τῶν ἐπιστροφῶν πού καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων ἐφαρμόζονται, κυρίως, γιά τά προϊόντα τοῦ τομέως τῆς ζάχαρης.

Κατά τό ἄρθρο 3 τοῦ κανονισμοῦ 1516/78, ἡ ἐνδεχομένη αὐτή προσαρμογή πραγματοποιεῖται ἀναλόγως τῆς τιμῆς καί τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς πού ἰσχύουν κατά τήν στιγμή τῆς ἐκπληρώσεως τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων· ἡ ὑποχρεωτική προσαρμογή μεταβάλλεται ἄν γίνει ἡ δυνητική προσαρμογή.

Ὁ κανονισμός 243/78 ἐτροποποιήθη ἐκ νέου, ὅσον ἀφορᾶ ἰδίως τίς προσαρμογές τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν πού καθορίζονται ἐκ τῶν προτέρων μέ τόν κανονισμό 1544/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 4ης Ἰουλίου 1978 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/021, σ. 239). Εἰδικότερα, τό ἄρθρο 6, παράγραφος 2, ἐδάφιο 1, ἔχει συμπληρωθεῖ μέ μιά διάταξη σύμφωνα μέ τήν ὁποία, γιά τήν ἐφαρμογή τῶν προσαρμογῶν πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 7, ἡ αἴτηση γιά τόν ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό τοῦ νομισματικοῦ ἐξισωτικοῦ ποσοῦ θεωρεῖται ὅτι κατετέθη τήν τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν.

Ὁ κανονισμός 878/77 ἐτροποποιήθη μέ τόν κανονισμό 976/78 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 12ης Μαΐου 1978, περί τῶν τιμῶν συναλλάγματος πού πρέπει νά ἐφαρμόζονται γιά διάφορα νομίσματα στόν γεωργικό τομέα καί περί τῶν ἐπιπτώσεων τοῦ καθορισμοῦ νέων ἀντιπροσωπευτικῶν τιμῶν ἐπί τῶν ὑφισταμένων δικαιωμάτων καί ὑποχρεώσεων (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/021, σ. 28).

Ὁ κανονισμός αὐτός προέβη, κυρίως, στήν ὑποτίμηση τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς τοῦ γαλλικοῦ φράγκου («πράσινου φράγκου») κατά 3,6 % μέ ἰσχύ ἀπό 1ης Ἰουλίου 1979.

Ἐξ ἄλλου, τά ἄρθρα 4 καί 6 τοῦ κανονισμοῦ 1134/68, ἐφ' ὅσον εἶχαν διατυπωθεῖ γιά τήν μεταβολή τῆς ἰσοτιμίας ἑνός νομίσματος καί ὄχι γιά τήν μεταβολή τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν τιμῶν καί ἐπειδή, ὡς ἐκ τούτου, δέν ἐκάλυπταν ἱκανοποιητικά ὅλες τίς περιπτώσεις, ὁ κανονισμός 976/78, συμπληρώνοντας τό ἄρθρο 4 τοῦ κανονισμοῦ 878/77, προέβλεψε τήν δυνατότητα θεσπίσεως, σύμφωνα μέ μία ἁπλουστευμένη διαδικασία, διατάξεων παρεκκλίσεως ἐν σχέσει μέ τό καθεστώς πού ὑφίσταται.

Χρησιμοποιώντας τή δυνατότητα πού τῆς παρεῖχε τό ἄρθρο 4 τοῦ κανονισμοῦ 878/77, ὅπως ἐτροποποιήθη ἀπό τόν κανονισμό 976/78, ἡ Ἐπιτροπή, θεωρώντας ὅτι ἔπρεπε, γιά τούς σκοπούς τῆς καλῆς διαχειρίσεως τῆς ἀγορᾶς ζάχαρης, νά διευκρινίσει τόν τρόπο προσδιορισμοῦ τῆς τιμῆς συναλλάγματος πού ἐφαρμόζεται σέ κάθε εἶδος συναλλαγῆς στόν τομέα αὐτόν, ἀπεφάσισε νά παρεκκλίνει ἀπό τόν κανόνα πού προβλέπεται στό ἄρθρο 6 τοῦ κανονισμοῦ 1134/68. Δυνάμει τῶν συνδυασμένων διατάξεων τοῦ ἄρθρου 1 καί τῆς παραγράφου X, στοιχεῖο α), τοῦ παραρτήματος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1978, περί καθορισμοῦ ὁρισμένων λεπτομερειῶν γιά τήν ἐφαρμογή τιμῶν συναλλάγματος στούς τομεῖς τῆς ζάχαρης καί τῆς ἰσογλυκόζης (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/023, σ. 105), ἡ Ἐπιτροπή ἀπεφάσισε ὅτι ἡ τιμή συναλλάγματος πού πρέπει νά ἐφαρμοσθεῖ στίς ἐπιστροφές κατά τήν ἐξαγωγή μέ προκαθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν ἦταν ἡ ἀντιπροσωπευτική τιμή πού ἐφαρμόζετο κατά τήν ὁριζομένη ἀπό τό ἄρθρο 6 τοῦ κανονισμοῦ 243/78 ἡμέρα, ὅπως ἐτροποποιήθη ἀπό τόν κανονισμό 1544/78, δηλαδή ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν.

Ἡ ἀντιπροσωπευτική τιμή τοῦ γαλλικοῦ φράγκου, τό ὁποῖο εἶχε ἤδη ὑποτιμηθεῖ κατά 3,6 % μέ ἰσχύ ἀπό 1ης Ἰουλίου 1979 μέ τόν κανονισμό 976/78, ἔγινε ἀντικείμενο νέων ὑποτιμήσεων, μέ ἰσχύ πάντοτε ἀπό 1ης Ἰουλίου 1979, οἱ ὁποῖες, ἐπομένως, ἀντικαθιστοῦσαν τίς προηγούμενες, κατά 5,12 % μέ τόν κανονισμό 643/79 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 29ης Μαρτίου 1979 (JO L 83, σ. 1), ἐν συνεχεία κατά 7 % μέ τόν κανονισμό 1266/79 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 25ης Ἰουνίου 1979 (JO L 161, σ. 4). Μέ τόν κανονισμό 2139/79 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 28ης Σεπτεμβρίου 1979 (JO L 246, σ. 76) ὑπετιμήθη ἑκ νέου κατά 1,046 %, μέ ἰσχύ ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου 1979.

Μέ τόν κανονισμό 1288/79 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 25ης Ἰουνίου 1979, ὁ ὁποῖος καθόριζε γιά τήν περίοδο παραγωγῆς ζάχαρης 1979/1980 τίς τιμές στόν τομέα τῆς ζάχαρης (JO L 162, σ. 1), ἡ τιμή παρεμβάσεως τῆς ζάχαρης αὐξήθηκε ἀπό 40,49 ECU, γιά τήν περίοδο 1978/1979, σέ 41,09 ECU ἀνά 100 χιλιόγραμμα.

Διαδικασία

Λόγω τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς παρεμβάσεως καί τῶν ὑποτιμήσεων τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς τοῦ γαλλικοῦ φράγκου, ἡ ἑταιρία Jean Lion et Cie, ἀφ' ἑνός, καί ἡ ἑταιρία Loiret & Haentjens καθώς καί ὀκτώ ἄλλες ἑταιρίες ἐμπορίας ζάχαρης, ἀφ' ἑτέρου, ἐζήτησαν ἀπό τό FIRS, γιά τίς ἐξαγωγές πού ἐπραγματοποίησαν ἡ μέν ἑταιρία Lion μετά τήν 1η Ἰουλίου 1979, οἱ δέ ἄλλες ἑταιρίες μετά τήν 1η Ὀκτωβρίου 1979, προσαρμογή τῶν ἐπιστροφῶν κατά τήν ἐξαγωγή, καί, ὅσον ἀφορᾶ τήν ἑταιρία Lion, προσαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

Ἐπειδή καμμία συνέχεια δέν ἐδόθη στίς αἰτήσεις τους, οἱ ἐνδιαφερόμενες ἑταιρίες ἤσκησαν ἐνώπιον τοῦ Tribunal Administratif τοῦ Παρισιοῦ προσφυγές μέ τίς ὁποῖες ζητοῦσαν τήν ἀκύρωση τῶν σιωπηρῶν ἀπορριπτικῶν ἀποφάσεων τοῦ FIRS καί τήν καταβολή τῶν ποσῶν πού ἐθεωροῦσαν ὅτι τούς ὠφείλοντο.

Γιά τήν ὑπεράσπισή του, τό FIRS προέβαλε, κυρίως, ὅτι εἶχε ὑποχρέωση νά ἐφαρμόσει

τόν κανονισμό 3016/78 καί τούς συντελεστές προσαρμογῆς πού καθόρισε ἡ Ἐπιτροπή.

Μέ ἀπόφαση τῆς 10ης Νοεμβρίου 1981 ἐπί τῆς προσφυγῆς τῆς ἑταιρίας Lion, τό Tribunal Administratif ἀπέρριψε τό αἴτημα πού ἀνεφέρετο στίς συνέπειες ἐπί τῆς προσαρμογῆς τῶν ἐπιστροφῶν, τῆς μεταβολῆς τῆς τιμῆς παρεμβάσεως τῆς ζάχαρης καί ἔκρινε ὅτι ἡ μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς τοῦ γαλλικοῦ φράγκου τήν 1η Ἰουλίου 1979 μετεκυλίσθη ὀρθῶς, στήν προσαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Μέ ἄλλη ἀπόφαση τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπί τῶν προσφυγῶν τῶν ἄλλων ἑταιριῶν τό δικαστήριο συνήνωσε τίς 9 ὑποθέσεις γιά τήν ἔκδοση κοινῆς ἀποφάσεως.

Μέ τίς δύο αὐτές ἀποφάσεις, ὅσον ἀφορᾶ τίς συνέπειες τῶν μεταβολῶν τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς τοῦ γαλλικοῦ φράγκου ἐπί τῆς προσαρμογῆς τῶν ἐπιστροφῶν κατά τήν ἐξαγωγή, καί κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης, τό Tribunal Administratif τοῦ Παρισιοῦ ἀπεφάσισε νά ἀναβάλει τήν ἔκδοση ὁριστικῆς ἀποφάσεως μέχρις ὅτου τό Δικαστήριο ἀποφανθεῖ προδικαστικῶς ἐπί τῶν ἀκολούθων ἐρωτημάτων:

Ὁ κανονισμός 3016/78 τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1978, εἶναι ἔγκυρος ἐν ὄψει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 190 τῆς συνθήκης τῆς Ρώμης;

Εἰσάγει στήν κοινοτική κανονιστική ρύθμιση μέτρα διακρίσεως, τά ὁποῖα θίγουν τό κύρος του;

Παραβαίνει τίς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ 243/78 τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1978 περί καθιερώσεως τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, τῶν ὁποίων συνιστᾶ μέτρο προσαρμογῆς;

Οἱ δύο ἀποφάσεις τοῦ Tribunal Administratif τοῦ Παρισιοῦ τῆς 10ης Νοεμβρίου 1981 ἐπρωτοκολλήθησαν στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 16 Νοεμβρίου καί ἔλαβαν, ἀντιστοίχως, τούς ἀριθμούς 292/81 καί 293/81.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν, καί στίς δύο ὑποθέσεις, στίς 19 Ἰανουαρίου 1982 ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο Jean-Claude Séché, καί στίς 4 Φεβρουαρίου 1982 οἱ προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη, ἐκπροσωπούμενες ἀπό τήν Lise Funck-Brentano, δικηγόρο Παρισιοῦ.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριο ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων. Πάντως, ἐκάλεσε τίς προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη ἑταιρίες καί τήν Ἐπιτροπή νά ἀπαντήσουν σέ ὁρισμένα ἐρωτήματα, οἱ δέ ἀπαντήσεις ὑπεβλήθησαν ἐντός τῶν ταχθεισῶν προθεσμιῶν.

Μέ διάταξη τῆς 5ης Μαΐου 1982, τό Δικαστήριο ἀπεφάσισε νά ἑνώσει καί νά συνεκδικάσει τίς ὑποθέσεις 292/81 καί 293/81 πρός διευκόλυνση τῆς διαδικασίας καί πρός ἔκδοση κοινῆς ἀποφάσεως.

Μέ ἄλλη διάταξη τῆς ἰδίας ἡμέρας, τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 95, παράγραφοι 1 καί 2, τοῦ κανονισμοῦ διαδικασίας, ἀπεφάσισε νά ἀναθέσει τήν ἐκδίκαση τῶν ἑνωθεισῶν ὑποθέσεων 292/81 καί 293/81 στό δεύτερο τμῆμα.

II — Γραπτές παρατηρήσεις πού κατετέθησαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

Οἱ *προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη ἑταιρίες* θεωροῦν ὅτι ὁ κανονισμός 3016/78 στερεῖται κύρους ἐν ὄψει τοῦ ἄρθρου 190, καθώς καί τοῦ ἄρθρου 40 τῆς συνθήκης ΕΟΚ καί ὅτι ὁρισμένες διατάξεις του ἀντιβαίνουν πρός τόν κανονισμό 243/78.

Ἐπί τῆς αἰτιολογίας τοῦ κανονισμοῦ 3016/78

α) Τό ἄρθρο 190 τῆς συνθήκης ΕΟΚ θεσπίζει μία γενική ὑποχρέωση αἰτιολογίας: ἡ ἔλλειψη ἤ ἡ ἀνεπάρκεια τῆς αἰτιολογίας συνιστᾶ παράβαση οὐσιώδους τύπου καί συνεπάγεται τήν ἀκυρότητα τῆς σχετικῆς πράξεως.

6) Ἡ αἰτιολογία τοῦ ἐπιδίκου κανονισμοῦ εἶναι περισσότερο ἀπό συνοπτική: περιορίζεται σέ μία μόνο αἰτιολογική σκέψη διατυπωμένη ὡς ἑξῆς:

ἐκτιμώντας ὅτι πρός τό σκοπό μιᾶς καλῆς διαχειρίσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ζάχαρης καί τῆς ἰσογλυκόζης, πρέπει νά προσδιορισθεῖ, γιά κάθε εἶδος ἐνέργειας σ' αὐτούς τούς τομεῖς, ὁ τρόπος καθορισμοῦ τῆς ἐφαρμοζομένης τιμῆς συναλλάγματος· ὅτι σέ ὁρισμένες περιπτώσεις, πρέπει νά γίνεται παρέκκλιση ἀπό τόν κανόνα πού προβλέπεται στό ἄρθρο 6 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) ἀριθ. 1134/68.

Μέ τόν τρόπο αὐτό, ἡ Ἐπιτροπή δέν ἐξηγεῖ καθόλου γιατί σέ ὁρισμένες περιπτώσεις πρέπει νά γίνεται παρέκκλιση, ποῖες εἶναι οἱ περιπτώσεις παρεκκλίσεως, οὔτε γιατί ὁ τομέας τῆς ζάχαρης (καί τῆς ἰσογλυκόζης) πρέπει νά διέπεται ἀπό ἐξαιρετικούς κανόνες.

γ) Τό προοίμιο τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 δέν εἶναι πλῆρες: ἡ παράγραφος Χ τοῦ παραρτήματος ἀναφέρεται στήν ἡμέρα πού ὁρίζεται ἀπό τό ἄρθρο 6 τοῦ κανονισμοῦ 243/78, ὅπως ἐτροποποιήθη μέ τόν κανονισμό 1544/78· ἀλλά, οἱ δύο αὐτοί κανονισμοί δέν ἀναφέρονται στό προοίμιο. Ἡ διαπίστωση αὐτή δέν συμβιβάζεται μέ τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου ὡς πρός τήν αἰτιολογία τῶν κανονιστικῶν πράξεων.

δ) Βεβαίως, τό Δικαστήριο ἐδέχθη τίς λακωνικές αἰτιολογίες, κυρίως στούς κανονισμούς στόν γεωργικό τομέα πού καθόριζαν τίς τιμές ἤ πού ἀφοροῦσαν ὁρισμένα ἐπείγοντα μέτρα. Ὁ κανονισμός 3016/78 δέν συνιστᾶ ἐπεῖγον μέτρο ἤ μέτρο σκοπιμότητος: ὑπό τήν κάλυψη ἐπί μέρους διατάξεων, μεταβάλλει θεμελιωδῶς τό ὑφιστάμενο σύστημα προκαθορισμοῦ, χωρίς νά γίνεται λόγος στήν αἰτιολογία.

Ἐπί τοῦ χαρακτῆρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 ὡς εἰσάγοντος διακρίσεις

α) Ὁ κανονισμός 3016/78 εἰσάγει διπλή διάκριση τόσο ὡς πρός τόν ἐξεταζόμενο γεωργικό τομέα, ὅσο καί ὡς πρός τούς ἐπιχειρηματίες ὁρισμένης κατηγορίας. Ὡς διάταξη πού ἔχει ἐφαρμογή μόνο στόν τομέα τῆς ζάχαρης, εἶναι ἀσυμβίβαστος μέ τό ἄρθρο 40, παράγραφος 3, τῆς συνθήκης ΕΟΚ, κατά τό ὁποῖο ἡ κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγροτικῶν ἀγορῶν πρέπει νά ἀποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγῶν ἤ καταναλωτῶν τῆς Κοινότητος· ἐξ ἄλλου, καθιερώνει διαφορετική μεταχείριση, ἡ ὁποία δέν δικαιολογεῖται, μεταξύ ἐπιχειρηματιῶν πού ἔχουν καθορίσει ἐκ τῶν προτέρων τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά καί τίς ἐπιστροφές ἀφ' ἑνός, καί, ἐκείνων πού δέν ἔκαμαν χρήση τῆς ἐν λόγω εὐχερείας, ἀφ' ἑτέρου.

6) Σέ ἄλλους γεωργικούς τομεῖς, ἡ τιμή συναλλάγματος πού ἐφαρμόζεται σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς εἶναι ἐκείνη πού ἰσχύει κατά τήν ἡμέρα ἐκπληρώσεως τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων ἐξαγωγῆς, ἔστω καί ἄν τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά εἶχαν καθορισθεῖ ἐκ τῶν προτέρων.

Τά εἰδικά μέτρα στόν τομέα τῆς ζάχαρης, τά ὁποῖα ἀπαριθμοῦνται στό παράρτημα τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, εἶναι μέτρα παρεμβάσεως κατάλληλα γιά ὁρισμένες εἰδικές συναλλαγές· δέν ἔχουν καμμία σχέση μέ τό πρόβλημα τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς πού ἐφαρμόζεται στίς προκαθορισμένες ἐπιστροφές. Τό ζήτημα τῆς ἀντισταθμίσεως τῶν μειονεκτημάτων πού γεννῶνται ἀπό τήν μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς εἶναι γενικό ζήτημα, τό ὁποῖο τίθεται σέ ὅλες τίς περιπτώσεις ὅπου τά ἐξισωτικά ποσά προκαθορίζονται, καί ὄχι μόνο στόν τομέα τῆς ζάχαρης (καί τῆς ἰσογλυκόζης). Τό Δικαστήριο πολλές φορές ἔκρινε ἀνίσχυρους κοινοτικούς κανονισμούς λόγω παραβιάσεως τῆς ἀρχῆς τῆς μή διακρίσεως, ἡ ὁποία δέν εἶναι παρά ἡ εἰδική ἐκδήλωση τῆς γενικῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος, πού συνάγεται ἀπό τίς θεμελιώδεις ἀρχές τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου.

γ) Παραδόξως, ὁ κανονισμός 3016/78 θεσπίζει μία βασική διάκριση ὡς πρός τήν τιμή συναλλάγματος πού ἐφαρμόζεται στίς συναλλαγές, ἀναλόγως τοῦ ἄν περιλαμβάνουν ἤ μή προκαθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν. Ἡ θέση αὐτή δέν ἔχει καμμία βάση πού δύναται νά στηριχθεῖ σέ οἰκονομικούς λόγους.

Οἱ ἐπιχειρηματίες, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν χρήση τῆς εὐχερείας πού παρέχει ὁ κανονισμός 243/78, νά ἐξασφαλίσουν τίς ἐξαγωγικές τους συναλλαγές εὑρέθησαν πρό τῆς ἀρνήσεως προσαρμογῆς τῶν ποσῶν πού εἶχαν καθορισθεῖ ἐκ τῶν προτέρων, ἐνῶ οἱ ἐπιχειρηματίες, οἱ ὁποῖοι δέν εἶχαν καθορίσει ἐκ τῶν προτέρων τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά, ἔτυχαν προσαρμογῆς τῶν ἐν λόγω ποσῶν καί τῶν ἐπιστροφῶν κατά τήν ἐξαγωγή. Τό ὅτι οἱ ἐπιχειρηματίες, οἱ ὁποῖοι παρητήθησαν ἀπό τήν ἀσφάλεια πού προσέφερε ὁ κανονισμός 243/78, ὑπολογίζοντας σέ κερδοσκοπικά πλεονεκτήματα καί ἀποδεχόμενοι τούς κινδύνους, εὑρέθησαν σέ πλεονεκτικότερη κατάσταση ἀπό ἐκείνους πού ἐπέδειξαν κάθε συνήθη καί ἀναγκαία ἐπιμέλεια προκειμένου νά ἀποφύγουν οἱονδήποτε κίνδυνο συνδεόμενο μέ νομισματικά γεγονότα, τά ὁποῖα δέν δύνανται νά ἐλέγξουν, αὐτό ἀντιβαίνει πρός τήν ἀρχή τῆς μή διακρίσεως.

Ἐπί τοῦ ἀσυμβιβάστου τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 πρός τόν κανονισμό 243/78

α) Στό σύστημα τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μέ τίς τρίτες χῶρες, οἱ ἐπιστροφές (ἤ εἰσφορές) καί τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά εἶναι ἀλληλένδετα καί ἀδιαρρήκτως συνδεδεμένα.

Ἐλλείψει καθορισμοῦ ἐκ τῶν προτέρων τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, ἐνῶ ἡ ἐπιστροφή ἔχει προκαθορισθεῖ, οἱαδήποτε μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς τοῦ νομίσματος συνεπάγεται προσαρμογή τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν καί τῶν ἐπιστροφῶν πού ἔχουν προκαθορισθεῖ, ἀναλόγως τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς πού ἰσχύει κατά τήν ἐξαγωγή. Ὅταν ἡ ἐπιστροφή καί τά ἐξισωτικά ποσά ἔχουν προκαθορισθεῖ ἐνῶ μία νέα ἀντιπροσωπευτική τιμή ἦταν ἤδη γνωστή καί ἐτέθη σέ ἰσχύ μετά τόν προκαθορισμό, τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά πρέπει, κατά τό ἄρθρο 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78, νά προσαρμόζονται ὑποχρεωτικά· ἐπομένως, καί ἡ ἐπιστροφή πρέπει, κατ' ἀνάγκην, νά προσαρμοσθεῖ, λόγω τῆς γενικῆς ἰσορροπίας τοῦ συστήματος, τό ὁποῖο ἐξ ἄλλου ἡ Ἐπιτροπή ἔχει σαφῶς καθορίσει μέ τόν κανονισμό 1516/78.

Ἡ παράγραφος X τοῦ παραρτήματος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά ἐπαναφέρει τήν ἡμερομηνία πραγματο-

ποιήσεως τῆς ἐξαγωγῆς στήν ἡμερομηνία τοῦ διαγωνισμοῦ καί, ἐπομένως, νά ἀποκλείει οἱαδήποτε προσαρμογή τῆς ἐπιστροφῆς καί τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν πρός τήν ἀντιπροσωπευτική τιμή πού ἐτέθη σέ ἰσχύ μετά τόν προκαθορισμό· εἶναι ἀσυμβίβαστη πρός τούς ὅρους τοῦ ἄρθρου 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78, πού προβλέπει ὑποχρεωτική προσαρμογή τῶν προκαθορισμένων νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν ὅταν ἡ μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἀνακοινώνεται πρό τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ πιστοποιητικοῦ.

Ἐφ' ὅσον τά νομισματικά ἐξισωτικά ποσά καί οἱ ἐπιστροφές εἶναι συνδεδεμένα στό γενικό σύστημα τιμῶν τῆς κοινῆς γεωργικῆς πολιτικῆς, ὁ κανονισμός 3016/78 εἶναι ἀνίσχυρος, καθ' ὅσον ὁδηγεῖ εἴτε στήν κατάργηση τοῦ ἄρθρου 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78, χωρίς ἡ ἐν λόγω κατάργηση νά ἀναφέρεται στόν κανονισμό 3016/78 εἴτε στόν διαχωρισμό ἐξισωτικῶν ποσῶν καί ἐπιστροφῶν, ἐφ' ὅσον τά μέν ἐξισωτικά ποσά προσαρμόζονται οἱ δέ ἐπιστροφές δέν προσαρμόζονται.

6) Τό σύστημα πού ἐθεσπίσθη μέ τόν κανονισμό 1134/68, ὅπως συνεπληρώθη μέ τόν κανονισμό 878/77 καί δέν ἐτροποποιήθη ἀπό τόν κανονισμό 243/78, πηγάζει ἀπό τήν ἀντίληψη σύμφωνα μέ τήν ὁποία, λόγω τοῦ ὅτι ὁρισμένα στοιχεῖα πού λαμβάνονται ὡς βάση στίς συμβάσεις δύνανται νά μεταβληθοῦν, χωρίς οἱ ἐπιχειρηματίες νά ἠδύναντο νά τό προβλέψουν, εἶναι ἀναγκαῖο οἱ συμβάσεις νά προσαρμόζονται στή νέα οἰκονομική κατάσταση πού δημιουργεῖται μέ τή θέση σέ ἰσχύ τῆς νέας ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἤ τῆς μεταβολῆς τῆς τελευταίας, ἤ ἀκόμη τῆς θέσεως σέ ἰσχύ καί τῆς μεταβολῆς τῆς τιμῆς συγχρόνως, προβαίνοντας στήν προσαρμογή τῶν προκαθορισμένων νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν καί ἐπιστροφῶν. Ἡ κανονιστική αὐτή ρύθμιση, σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἑνός νομίσματος, ἐπιτρέπει στόν ἐπιχειρηματία, στόν ὁποῖο ἡ ἐφαρμογή τῆς νέας τιμῆς προκαλεῖ ζημία εἴτε νά τύχει προσαρμογῆς τῆς προκαθορισμένης ἐπιστροφῆς, ἀναλόγως τῆς μεταβολῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς εἴτε νά ἀκυρώσει τόν ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό καί τό πιστοποιητικό ἤ τόν τίτλο πού τό βεβαιώνει, εἴτε νά τύχει συμψηφισμοῦ τῆς ζημίας πού ὑπέστη, διά καταλλήλου μέτρου. Σέ καμμία περίπτωση, ὁ ἐπιχειρηματίας δέν θά ἔπρεπε νά φέρει τό βάρος τῆς ζημίας πού προεκλήθη λόγω μεταβολῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἑνός νομίσματος.

Ὁ κανονισμός 243/78 δέν ἀπέκλειε τήν ἐφαρμογή τῆς προηγουμένης κανονιστικῆς ρυθμίσεως περί τῶν προκαθορισμένων ἐπιστροφῶν, στήν περίπτωση κατά τήν ὁποία τά ἐξισωτικά ποσά εἶχαν ἐπίσης ὁρισθεῖ ἐκ τῶν προτέρων. Ὁ κανονισμός αὐτός εἶχε θεσπισθεῖ γιά νά προστατεύσει τούς ἐπιχειρηματίες ἔναντι τῶν κινδύνων πού ὠφείλοντο στήν διακύμανση ἑνός νομίσματος στήν χρηματιστηριακή ἀγορά, χωρίς νά ἔχει μεταβληθεῖ ἡ ἀντιπροσωπευτική τιμή τοῦ ἐν λόγω νομίσματος. Τό πάγωμα τῶν προκαθορισμένων ἐπιστροφῶν καί ἐξισωτικῶν ποσῶν, θά ἦταν ἀντίθετο πρός τήν πρακτική ἀποτελεσματικότητα τοῦ συστήματος προκαθορισμοῦ, τό ὁποῖο πρέπει νά ἐπιτρέπει στόν ἐπιχειρηματία νά γνωρίζει κατά τήν σύναψη μιᾶς συμβάσεως, τούς οἰκονομικούς ὅρους ὑπό τούς ὁποίους ἡ ἐν λόγω σύμβαση θά ἐκτελεσθεῖ, ἐνῶ ἡ μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ὁδηγεῖ στήν αὔξηση ἑνός τῶν στοιχείων τῆς συμβάσεως, ἤτοι τῆς τιμῆς ἀγορᾶς τοῦ προϊόντος.

Ἡ Ἐπιτροπή, μέ τόν κανονισμό 3016/78, ἐστόχευε βεβαίως τήν περίπτωση πού ἡ μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς δέν συνεπήγετο κανένα μειονέκτημα γιά τούς ἐπιχειρηματίες. Ὅμως, στόν τομέα τῆς ζάχαρης οἱαδήποτε μεταβολή τῆς ἀντι-

προσωπευτικῆς τιμῆς μετακυλίεται ἐπί τῆς τιμῆς ἀγορᾶς καί συνεπάγεται ζημίες γιά τούς ἐξαγωγεῖς ἀπό τῆς ἡμερομηνίας θέσεως σέ ἰσχύ τῆς νέας ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς, ἐλλείψει προσαρμογῆς τῶν προκαθορισμένων ποσῶν.

Ὁ κανονισμός 3016/78 στερεῖται νομίμου θάσεως καί παραβιάζει τήν ἀρχή τῆς ἀσφαλείας τοῦ δικαίου καθ' ὅσον παρεκκλίνει τῆς ἀρχῆς κατά τήν ὁποία οἱ ἐπιχειρηματίες δέν πρέπει νά φέρουν τό θάρος τῆς ζημίας πού προεκλήθη ἀπό τήν μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἑνός νομίσματος.

γ) Τό Tribunal Administratif τοῦ Παρισιοῦ δέν ἐθεώρησε χρήσιμο νά ὑποβάλει στό Δικαστήριο προδικαστικά ἐρωτήματα ὡς πρός τήν ἑρμηνεία πού πρέπει νά δοθεῖ στό ἄρθρο 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78. Ἐν τούτοις, τό κείμενο αὐτό περιέχει μία ἀσάφεια πού εἶναι ἀναγκαῖο νά διευκρινισθεῖ.

Ἡ ὑποχρεωτική προσαρμογή τῶν προκαθορισμένων ἐξισωτικῶν ποσῶν, στήν ὁποία ἡ Ἐπιτροπή ὑποχρεοῦται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78, εἶχε ἐν προκειμένω πραγματοποιηθεῖ κατά τά γεγονότα τῆς 1ης Ἰουλίου 1979, ἀλλά ἔγινε ἐπί ἀμφισθητουμένης θάσεως.

Τό ἄρθρο 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78, θέτει δύο προϋποθέσεις προσαρμογῆς τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν: θά πρέπει ἡ νέα ἀντιπροσωπευτική τιμή νά ἔχει ἀποφασισθεῖ κατά τόν ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό καί ἡ νέα αὐτή τιμή νά τεθεῖ σέ ἰσχύ. Ὅμως, ἡ νέα ἀντιπροσωπευτική τιμή, ἡ ὁποία ἀπεφασίσθη τήν 1η Ἰουλίου 1979, ἦταν ἐκείνη πού προεβλέφθη μέ τούς κανονισμούς 976/78 καί 643/79, ἐνῶ ἡ τιμή πού ἐτέθη σέ ἰσχύ κατά τήν ἡμερομηνία αὐτή ἦταν ἐκείνη πού προεβλέπετο μέ τόν κανονισμό 1266/79. Ἡ Ἐπιτροπή προέβη στήν προσαρμογή τῶν προκαθορισμένων ἐξισωτικῶν ποσῶν χρησιμοποιώντας τιμή ἡ ὁποία δέν ἀντιστοιχοῦσε σέ ἐκείνη πού ἐτέθη σέ ἰσχύ τήν 1η Ἰουλίου 1979.

Τό Συμβούλιο, μέ τόν κανονισμό 243/78, δέν προέβλεψε τήν περίπτωση κατά τήν ὁποία ἡ ἀντιπροσωπευτική τιμή πού τίθεται σέ ἰσχύ εἶναι διαφορετική ἐκείνης πού εἶχε ἀρχικά ἀποφασισθεῖ· τό κενό αὐτό τοῦ κανονισμοῦ δέν ἐπιτρέπει στήν Ἐπιτροπή αὐθαίρετη ἑρμηνεία καί ἐφαρμογή.

Ἐξεταζόμενος ἐντός τοῦ νομικοῦ καί οἰκονομικοῦ του πλαισίου, ὁ κανονισμός 243/78 δέν θά ἠδύνατο παρά νά ἑρμηνευθεῖ ὑπό τήν ἔννοια ὅτι, ὅταν ἡ μεταβολή τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἀπεφασίσθη πρό τῆς καταθέσεως τῆς αἰτήσεως περί τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ τοῦ νομισματικοῦ ἐξισωτικοῦ ποσοῦ, οἱ προσαρμογές πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 7, παράγραφος 1, πραγματοποιοῦνται σέ συνάρτηση μέ τήν ἀντιπροσωπευτική τιμή πού ἰσχύει κατά τήν ἐκπλήρωση τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων.

Ἑπομένως, τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, ὁ ὁποῖος προβλέπει χωρίς εἰδική αἰτιολογία τήν προσαρμογή τῶν προκαθορισμένων ἐξισωτικῶν ποσῶν σέ συνάρτηση μέ μία ἀποφασισθείσα τιμή, ἀλλά ἡ ὁποία οὐδέποτε ἐτέθη σέ ἰσχύ, εἶναι ἀμφισθητήσιμο.

Ἡ *Ἐπιτροπή* θεωρεῖ ὅτι ἡ ἐξέταση τῶν ἐρωτημάτων πού ὑπεβλήθησαν στό Δικαστήριο δέν ἐμφανίζει κανένα στοιχεῖο ἱκανό νά ἐπηρεάσει τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, ὅσον ἀφορᾶ τίς διατάξεις τῆς παραγράφου Χ, στοιχεῖο α), τοῦ παραρτήματός του.

Ἐπί τῆς αἰτιολογίας τοῦ κανονισμοῦ 3016/78

α) Ἀπό τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου προκύπτει σαφῶς ὅτι ἡ ὑποχρέωση αἰτιολογίας, τήν ὁποία καθιερώνει τό ἄρθρο 190 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, ἐξαρτᾶται ἀπό τήν

φύση τῆς ἐν λόγω πράξεως καί τήν ἀλληλουχία μέσα ἀπό τήν ὁποία ἐθεσπίσθη. Οἱ ἐπιταγές τοῦ ἄρθρου 190 πληροῦνται ἐφ' ὅσον οἱ αἰτιολογικές σκέψεις ἐξηγοῦν τό οὐσιῶδες τῶν κανονιστικῶν μέτρων πού ἔλαβαν τά κοινοτικά ὄργανα· δέν εἶναι δυνατό νά ἀξιώνεται ἡ αἰτιολογία ἑνός κανονισμοῦ νά καλύπτει εἰδικά ὅλες τίς λεπτομέρειες, πολυάριθμες κάποτε, πού δύναται νά συνεπάγεται ἕνα τέτοιο μέτρο.

Εἰδικότερα, στόν ἀγροτικό τομέα, μία αἰτιολογία ὅσο λακωνική καί ἄν εἶναι, πρέπει νά ἐξετάζεται καί νά ἐκτιμᾶται στό πλαίσιο τῆς συνολικῆς κοινοτικῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως, τῆς ὁποίας ἡ ἐν λόγω πράξη συνιστᾶ ἀναπόσπαστο μέρος.

6) Ὁ κανονισμός 3016/78 ἐξεδόθη κατά παρέκκλιση τοῦ κανονισμοῦ 878/77, κατ' ἐφαρμογή τῆς παραγράφου 4, τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ· ὁ κανονισμός 976/78, μέ τήν παρεμβολή τῆς τελευταίας αὐτῆς διατάξεως στόν κανονισμό 878/77, τήν αἰτιολόγησε ἐπαρκῶς μέ τήν προτελευταία αἰτιολογική του σκέψη.

Ἀφοῦ ἐξετέθησαν ἔτσι οἱ οὐσιαστικοί λόγοι ὡς πρός τήν ἀναγκαιότητα νά δημιουργηθεῖ ἡ δυνατότης παρεκκλίσεως, ἡ Ἐπιτροπή δέν εἶχε ὑποχρέωση νά ἐξηγήσει περισσότερο, μέ τίς αἰτιολογικές σκέψεις τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, τά μέτρα πού ἐλήφθησαν στίς 19 περιπτώσεις, οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται στό παράρτημά του.

Ἐπί τῆς ἐλλείψεως διακρίσεων στόν κανονισμό 3016/78

α) Ἡ ἐπιλογή τοῦ γενεσιουργοῦ γεγονότος, τό ὁποῖο καθορίζει ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση τήν στιγμή κατά τήν ὁποία ἡ ἀντιπροσωπευτική τιμή πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη, γίνεται σύμφωνα μέ ἀντικειμενικά κριτήρια, πού ἐξαρτῶνται ἀπό τήν συγκεκριμένη κατάσταση.

Ἡ κατάσταση στήν ὁποία ὁ ἐπιχειρηματίας ἔχει προκαθορίσει τόσο τίς ἐπιστροφές, ὅσο καί τά ἐξισωτικά ποσά εἶναι διαφορετική ἀπό τίς δύο ἄλλες καταστάσεις πού προβλέπονται σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἑνός νομίσματος, ἤτοι τόν προκαθορισμό τῶν ἐπιστροφῶν μόνο ἤ τήν ἔλλειψη οἱουδήποτε προκαθορισμοῦ. Τό ὅτι ὁ κανονισμός 3016/78, στήν πρώτη τῶν περιπτώσεων αὐτῶν, δέν προβλέπει προσαρμογή, δέν δύναται νά θεωρηθεῖ ὡς παραβίαση τῆς ἀρχῆς τῆς ἴσης μεταχειρίσεως. Παρομοίως, τό γεγονός ὅτι τό ἄρθρο 7, παράγραφος 1, τοῦ κανονισμοῦ 243/78 δέν προβλέπει τήν ὑποχρέωση προσαρμογῆς τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν παρά μόνο στήν περίπτωση τοῦ διπλοῦ προκαθορισμοῦ, ἀνταποκρίνεται στήν φροντίδα δικαιοσύνης.

Ὁ ἐπιχειρηματίας ὁ ὁποῖος, ὅπως οἱ προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη, ἔκαμε χρήση τῆς δυνατότητος νά προφυλαχθεῖ, μέ τόν προκαθορισμό, ἔναντι δυσμενοῦς νομισματικῆς ἐξελίξεως, δέν δύναται νά ἐπικαλεῖται τό γεγονός ὅτι ἡ μείωση τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς ἐπραγματοποιήθη τελικά εἰς βάρος του γιά νά ζητήσει προσαρμογή. Κάθε προκαθορισμός ἐμφανίζει ἕνα κίνδυνο, τόν ὁποῖο ὁ ἐπιχειρηματίας δέν εἶναι καθόλου ὑποχρεωμένος νά ἀναλάβει, ἀλλά πού ὀφείλει νά φέρει, ἄν ὁ κίνδυνος ἐπέλθει.

6) Ὁ τομέας τῆς ζάχαρης, ἐν σχέσει μέ τούς ἄλλους γεωργικούς τομεῖς, ἐμφανίζει τήν ἰδιαιτερότητα ὅτι ἀφήνει τήν χρηματοδοτική εὐθύνη στούς παραγωγούς, πράγμα πού συνεπάγεται τόν καθορισμό μιᾶς σειρᾶς εἰσφορῶν (συνεισφορά ἐπί τῆς παραγωγῆς, προκαταβολές ἐπί τῶν συνεισφορῶν αὐτῶν, ἔξοδα ἀποθηκεύσεως, ποσοστώσεις). Ὅλα αὐτά τά στοιχεῖα θά πρέπει νά εἶναι γνωστά καί στήν περίπτωση ἐξαγωγῆς ἡ Ἐπιτροπή, ἐπο-

μένως, ὤφειλε νά κάμει χρήση τῆς ἁρμοδιότητος πού τῆς ἐξεχώρησε τό Συμβούλιο, στόν τομέα αὐτόν, νά καθορίσει μέ ἀκρίβεια τό γενεσιουργό γεγονός πού πρέπει νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ὡς πρός τόν καθορισμό τῆς τιμῆς συναλλάγματος.

Προκειμένου γιά τό σύστημα πού προβλέπεται στήν παράγραφο Χ, στοιχεῖο α), τοῦ παραρτήματος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, ἡ σύγκριση μέ τό σύστημα πού ἐφαρμόζεται στά ἄλλα γεωργικά προϊόντα δέν δύναται νά γίνει παρά ἐν σχέσει μέ κοινές ὀργανώσεις οἱ ὁποῖες, γιά τίς ἐπιστροφές κατά τήν ἐξαγωγή, βασίζονται ἐπί ἑνός συστήματος διαγωνισμῶν, ὅπως ἡ ζάχαρη. Τό μόνο σύστημα, τό ὁποῖο συγκεντρώνει τήν διπλή αὐτή προϋπόθεση, εἶναι τό ἐφαρμοζόμενο στόν τομέα τῶν σιτηρῶν. Στόν τομέα αὐτόν, πρός τό παρόν ἐφαρμόζονται δύο διαφορετικά συστήματα ἀναλόγως τοῦ τύπου ἐξαγωγῆς πού ἀκολουθεῖται. Τό μεγαλύτερο μέρος τῶν ἐξαγωγῶν σιτηρῶν διενεργεῖται μέσω διαγωνισμοῦ ὡς πρός τίς ἐπιστροφές. Μέχρι τώρα, ἡ Ἐπιτροπή δέν ἔκρινε σκόπιμο νά λάβει στήν περίπτωση αὐτή μέτρο παρεκκλίσεως ἀπό τόν κανονισμό 1134/68· ἐπομένως, τά ποσά πού προκαθορίζονται σέ ἐθνικό νόμισμα, προσαρμόζονται κατά τήν στιγμή τῆς πραγματικῆς ἐξαγωγῆς σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς ἰσοτιμίας τοῦ νομίσματος. Πάντως, οἱ ὑπηρεσίες τῆς Ἐπιτροπῆς προετοιμάζουν σχέδιο κανονισμοῦ, τό ὁποῖο προβλέπει, γιά τίς ἐπιστροφές κατά τήν ἐξαγωγή μέ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν στόν τομέα τῶν σιτηρῶν, σύστημα ἀνάλογο μέ τό προβλεπόμενο στήν παράγραφο Χ, στοιχεῖο α), τοῦ κανονισμοῦ 3016/78.

Ὁ ὁρισμός πού καθιερώνεται μέ τήν παράγραφο Χ, στοιχεῖο α), διετηρήθη ἤδη μέ τόν κανονισμό 1003/81 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 10ης Ἀπριλίου 1981, περί καθορισμοῦ τῆς γενεσιουργοῦ αἰτίας πού ἐφαρμόζεται κατά τή διάθεση πρός πώληση τῶν ἀποθεμάτων πού κατέχονται ἀπό τούς ὀργανισμούς παρεμβάσεως στούς τομεῖς τῶν σιτηρῶν καί τῆς ὄρυζας (ΕΕ L 100, σ. 11).

Ἐπί τοῦ συμβιβαστοῦ τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 πρός τόν κανονισμό 243/78

Ὁ κανονισμός 3016/78 ἐξεδόθη κατ' ἐφαρμογή, ὄχι τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς 243/78, ἀλλά τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Συμβουλίου 878/77· ἐπομένως, ἐξεδόθη ἐν συμφωνία μέ τήν πράξη τοῦ Συμβουλίου. Ἀντιθέτως, δέν ὑφίσταται καμμία ἱεραρχία μεταξύ τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 καί τοῦ κανονισμοῦ 243/78, πού καί οἱ δύο ἐθεσπίσθησαν ἀπό τήν Ἐπιτροπή.

Ἐξ ἄλλου, ἀπό οὐσιαστική ἄποψη, καμμία ἀντίφαση δέν δύναται νά ἐπισημανθεῖ μεταξύ τῶν κανόνων πού ἐθέπισε ἡ Ἐπιτροπή μέ τούς δύο αὐτούς κανονισμούς: ὁ κανονισμός 3016/78 ἀποκλείει, ἀσφαλῶς, τήν δυνατότητα προσαρμογῆς, ἀλλά ὁ κανονισμός 243/78 παρέχει τήν δυνατότητα αὐτή, ὑποχρεωτικῶς, σέ μία μόνο περίπτωση, ἡ ὁποία δέν δύναται καθόλου νά συγκριθεῖ, ἤ μόνο ἐντελῶς προαιρετικά.

III — Προφορική διαδικασία

Οἱ προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη ἑταιρίες, ἐκπροσωπούμενες ἀπό τήν Lise Funck-Brentano, δικηγόρο Παρισιοῦ, ἐπικουρούμενη ἀπό τόν τεχνικό σύμβουλο Alain Rozan, διευθυντή τῆς ἑταιρίας ἐξαγωγῆς ζάχαρης, Ἀμβέρσα, καί ἡ Ἐπιτροπή, ἐκπροσωπούμενη ἀπό τό νομικό της σύμβουλο Jean-Claude Séché, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν τεχνικό σύμβουλο Joachim Heine, προϊστάμενο τμήματος στήν διεύθυνση «γεωργική νομοθεσία» τῆς γενικῆς διευθύνσεως γεωργίας, ἀνέπτυξαν τίς προφορικές τους παρατηρήσεις καί ἀπήντησαν στά ἐρωτήματα πού ἔθεσε τό Δικαστήριο στήν συνεδρίαση τῆς 8ης Ἰουλίου 1982.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 7ης Ὀκτωβρίου 1982.

Σκεπτικό

1 Μέ δύο άποφάσεις τῆς 10ης Νοεμβρίου 1981, πού περιῆλθαν στό Δικαστήριο στίς 16 ἰδίου μηνός, τό Tribunal administratif τοῦ Παρισοῦ ὑπέβαλε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, τρία προδικαστικά ἐρωτήματα ὡς πρός τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1978, περί καθορισμοῦ ὁρισμένων λεπτομερειῶν γιά τήν ἐφαρμογή τιμῶν συναλλάγματος στούς τομεῖς τῆς ζάχαρης καί τῆς ἰσογλυκόζης (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/023, σ. 105), καί εἰδικότερα, τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου Χ, στοιχεῖο α), τοῦ παραρτήματος τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ.

2 Ἀπό τή δικογραφία προκύπτει ὅτι ἡ ἑταιρία Jean Lion et Cie, προσφεύγουσα στήν κυρία δίκη στήν ὑπόθεση 292/81, κατά τήν περίοδο ἐμπορίας ζάχαρης 1979-1980 διενήργησε ἐξαγωγές ζάχαρης καί πρός τόν σκοπό αὐτόν ἔλαβε, μεταξύ 7ης Φεβρουαρίου καί 13ης Ἰουνίου 1979, ἀπό τόν ἁρμόδιο ἐθνικό ὀργανισμό, τό Fonds d'intervention et de régularisation du marché du sucre (FIRS) (Ταμεῖο παρεμβάσεως καί διακανονισμοῦ τῆς ἀγορᾶς ζάχαρης), πιστοποιητικά ἐξαγωγῆς ζάχαρης μέ προορισμό τρίτες χῶρες καί μέ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό, κατόπιν διαγωνισμοῦ, τῶν ἐπιστροφῶν λόγω ἐξαγωγῆς καί ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν (ἐφ' ἑξῆς: «προκαθορισμός»). Μετά τήν ἔκδοση τῶν ἐν λόγω πιστοποιητικῶν, ἡ Κοινότης προέβη σέ ὑποτίμηση τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς τοῦ γαλλικοῦ φράγκου (ἀποκαλουμένης «πράσινης τιμῆς») καί αὔξησε τήν τιμή παρεμβάσεως τῆς ζάχαρης, τόσο δέ τό ἕνα, ὅσο καί τό ἄλλο μέτρο ἐτέθησαν σέ ἰσχύ τήν 1η Ἰουλίου 1979, (JO L 161, σ. 4 καί κανονισμός 1288/79, τῆς 25ης Ἰουνίου 1979, JO L 162, σ. 1).

3 Ἡ προσφεύγουσα στήν κυρία δίκη, ἐπειδή ἐθεώρησε ὅτι μέ τίς ἀπρόβλεπτες αὐτές ἐνέργειες τά κοινοτικά ὄργανα μετέβαλαν τούς οἰκονομικούς ὅρους τῶν ἐξαγωγῶν πού ἐκάλυπταν τά ἐπίδικα πιστοποιητικά, ὑπέβαλε στό FIRS αἴτηση προκειμένου νά ἐπιτύχει συμπληρωματικές ἐπιστροφές ἐπί τῶν ἐξαγωγῶν ζάχαρης τίς ὁποῖες εἶχε πραγματοποιήσει, κατά τρόπο πού νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ἡ ὑποτίμηση τοῦ «πράσινου φράγκου» καί ἡ αὔξηση τῆς τιμῆς παρεμβάσεως. Δεδομένου ὅτι τό FIRS δέν ἔδωσε συνέχεια στήν αἴτηση αὐτή, ἡ προσφεύγουσα ἤσκησε ἐνώπιον τοῦ Tribunal administratif προσφυγή κατ' αὐτῆς τῆς σιωπηρῆς ἀπορριπτικῆς ἀποφάσεως. Ἐπειδή τό FIRS προέβαλε γιά τήν ἄμυνά του ὅτι δέν ἔπραξε τίποτε ἄλλο ἀπό τοῦ νά ἐφαρμόσει τήν ὑφισταμένη κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, ἡ προσφεύγουσα ἀμφισβήτησε τό κύρος τῆς ἐν λόγω κανονιστικῆς ρυθμίσεως, λόγω τοῦ ὅτι ἡ ρύθμιση αὐτή δέν περιλαμβάνει διατάξεις, οἱ ὁποῖες νά ἐπιτρέπουν τήν προσαρμογή τῶν ἐπιστροφῶν πρός ὄφελος τῶν ἐπιχειρήσεων πού ἔκαμαν χρήση τῆς εὐχερείας προκαθορισμοῦ.

4 Ἡ ἑταιρία Loiret & Haentjens καί ὀκτώ ἄλλες ἑταιρίες ἐξαγωγῆς ζάχαρης, προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη στήν ὑπόθεση 293/81, ἔλαβαν πιστοποιητικά ἐξαγωγῆς μέ προκαθορισμό τῶν ἐπιστροφῶν τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, κατά τή διάρκεια χρονικῆς περιόδου μεταγενέστερης τῶν νομισματικῶν γεγονότων πού ἀφοροῦν τήν ὑπόθεση 292/81, ἀλλά προγενέστερη τῆς 28ης Σεπτεμβρίου 1979, ἡμερομηνίας ἐκδόσεως τοῦ κανονισμοῦ 2139/79 (JO L 246, σ. 76) πού προέβλεπε νέα ὑποτίμηση τοῦ «πράσινου φράγκου» ἀπό 1ης Ὀκτωβρίου 1979. Δεδομένου ὅτι δέν ἐπέτυχαν τίς ἐκ μέρους τοῦ FIRS συμπληρωματικές ἐπιστροφές προκειμένου νά συμψηφίσουν τίς συνέπειες τῆς ἐν λόγω μεταβολῆς τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς, ἤσκησαν ἐνώπιον τοῦ Tribunal administratif προσφυγές, μέ περιεχόμενο ἀνάλογο μέ ἐκεῖνο τῆς προσφυγῆς στήν ὑπόθεση 292/81.

5 Προκειμένου νά κρίνει τό σύνολο τῶν προσφυγῶν αὐτῶν τό Tribunal administratif ὑπέβαλε ἐρωτήματα ὡς πρός τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, τοῦ ὁποίου τό παράρτημα X α) ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα, σέ περίπτωση προκαθορισμοῦ τῶν ἐπιστροφῶν μέ προκαθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, νά ὁρίζεται ὡς τιμή συναλλάγματος πού ἐφαρμόζεται στήν μετατροπή τῆς λογιστικῆς μονάδος σέ ἐθνικό νόμισμα ἡ τιμή πού ἰσχύει τήν τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς προσφορῶν γιά τόν διαγωνισμό ὡς πρός τίς ἐπιστροφές. Ἐπειδή ἡ διάταξη αὐτή ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά καθιστᾶ ἀνενεργό, ἔναντι τῶν κατόχων πιστοποιητικῶν ἐξαγωγῆς μέ προκαθορισμό τῶν ἐπιστροφῶν καί τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, οἱαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή τῆς τιμῆς συναλλάγματος, τό Tribunal administratif ὑπέβαλε, ὡς πρός τό κύρος τῆς διατάξεως αὐτῆς, τρία ἐρωτήματα διατυπωμένα ὡς ἑξῆς:

Ὁ κανονισμός (ΕΟΚ) ἀριθ. 3016/78, τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1978, εἶναι ἔγκυρος ἐν ὄψει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 190 τῆς συνθήκης τῆς Ρώμης;

Εἰσάγει στήν κοινοτική κανονιστική ρύθμιση μέτρα ἐνέχοντα διακρίσεις, τά ὁποῖα θίγουν τό κύρος του;

Ἐξεδόθη κατά παράβαση τῶν διατάξεων τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) ἀριθ. 243/78, τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1978 περί τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν, τῶν ὁποίων συνιστᾶ μέτρο προσαρμογῆς;

6 Θά πρέπει, πρῶτον, νά ἐξετασθεῖ τό τρίτο ἐρώτημα, τό ὁποῖο ἀφορᾶ τό οὐσιαστικό κύρος τῆς ἐπιδίκου διατάξεως, καθ' ὅσον ἡ λύση τοῦ ζητήματος αὐτοῦ συνιστᾶ προϋπόθεση τῆς ἀπαντήσεως στό πρῶτο ἐρώτημα, πού εἶναι σχετικό μέ τήν αἰτιολογία τῆς ἰδίας διατάξεως.

Ἐπί τοῦ τρίτου ἐρωτήματος

7 Ὡς πρός τό τρίτο ἐρώτημα ἐπιβάλλεται ἡ προκαταρκτική παρατήρηση ὅτι, ἀντιθέτως ἀπό ὅ,τι φαίνεται νά ὑποθέτει ἡ διατύπωση τοῦ ἐρωτήματος αὐτοῦ, δέν ὑφίσταται καμμία ἱεραρχική σχέση μεταξύ τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, τοῦ ὁποίου τό κύρος ἀμφισβητεῖται, καί τοῦ κανονισμοῦ 243/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1978, περί καθιερώσεως τοῦ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμοῦ τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν (ὅπως ἐτροποποιήθη ἀπό τόν κανονισμό 1544/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 4ης Ἰουλίου 1978, ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/021, σ. 239). Πράγματι, οἱ δύο αὐτοί κανονισμοί, μολονότι στηρίζονται ἐπί διαφορετικῶν νομικῶν βάσεων — καθ' ὅσον ὁ μέν πρῶτος ἀνάγεται συγχρόνως στόν κανονισμό 3330/74 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 19ης Δεκεμβρίου 1974, περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τῆς ζάχαρης (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/011, σ. 134) καί στόν κανονισμό 878/77 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 26ης Ἀπριλίου 1977, περί τῶν τιμῶν συναλλάγματος πού πρέπει νά ἐφαρμοσθοῦν στόν γεωργικό τομέα, ὁ δέ δεύτερος στόν κανονισμό τοῦ Συμβουλίου 974/71, τῆς 12ης Μαΐου 1971, περί ὁρισμένων μέτρων συγκυριακῆς πολιτικῆς πού πρέπει νά ληφθοῦν στόν γεωργικό τομέα σάν συνέπεια τῆς προσωρινῆς διευρύνσεως τῶν περιθωρίων διακυμάνσεως τῶν νομισμάτων ὁρισμένων κρατῶν μελῶν (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/006, σ. 192), ὅπως ἐτροποποιήθη μεταγενέστερα — ἐξεδόθησαν καί οἱ δύο ἀπό τήν Ἐπιτροπή καί ἀπό ἀπόψεως ἐκτελέσεως εὑρίσκονται στό ἴδιο ἐπίπεδο ἐν σχέσει πρός τούς κανονισμούς τοῦ Συμβουλίου.

8 Τό ἐρώτημα πού ἔθεσε τό Tribunal administratif πρέπει, ἐπομένως, νά νοηθεῖ ὅτι ἀποβλέπει στό νά διευκρινισθεῖ ἄν τό κύρος τῆς ὑπό κρίση διατάξεως τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 δύναται νά ἀμφισβητηθεῖ λόγω τοῦ ὅτι, ὅπως διατείνονται οἱ προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη, δημιουργεῖ μία ἀσυνέχεια ἤ ἀντινομία στό σύστημα καθορισμοῦ τῶν ἐπιστροφῶν λόγω ἐξαγωγῆς καί τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν.

9 Δέν ἀμφισβητεῖται ὅτι θεσπίζοντας τήν ἐπίδικη διάταξη τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, ἡ Ἐπιτροπή ἐνήργησε ἐντός τῶν ὁρίων τῶν ἐξουσιῶν, οἱ ὁποῖες τῆς παρεσχέσθησαν στό πλαίσιο, ἀφ' ἑνός, τῆς κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν ἐξεταζόμενο τομέα, καί, ἀφ' ἑτέρου, τῶν διατάξεων τῆς κανονιστικῆς ρυθμίσεως πού ἐφαρμόζεται σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς ἀξίας τῆς λογιστικῆς μονάδος πού σέ περίπτωση προσαρμογῆς τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων πού ἀποτελοῦν τό ἀντικείμενο τοῦ κανονισμοῦ 1134/68 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 30ῆς Ἰουλίου 1968 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/004, σ. 3), ὅπως ἐτροποποιήθη διαδοχικῶς ἀπό τούς κανονισμούς 878/77 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 26ης Ἀπριλίου 1977 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/018, σ. 27) καί 976/78, τῆς 12ης Μαΐου 1978 (ΕΕ εἰδ. ἔκδ. 03/021, σ. 28), καί στούς ὁποίους ἀναφέρεται, ἄμεσα ἤ ἔμμεσα, τό προοίμιο τοῦ ἐπιδίκου κανονισμοῦ.

10 Ὁ κανονισμός 3016/78, κατά τή δεύτερη αἰτιολογική σκέψη τοῦ προοιμίου του, ἔχει ὡς ἀντικείμενο, ἐν ὄψει τῆς ἐφαρμογῆς τῶν τιμῶν μετατροπῆς, τόν καθορισμό τοῦ χρόνου πραγματοποιήσεως κάθε συναλλαγῆς ἤ μέρους αὐτῆς τῆς συναλλαγῆς πού δίνει λαβή στήν καταβολή ἤ τήν εἴσπραξη τῶν διαφόρων ποσῶν, τά ὁποῖα προβλέπονται ἀπό τήν κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Τό παράρτημα ἀπαριθμεῖ 32 διαφορετικά ποσά, μεταξύ τῶν ὁποίων στήν παράγραφο X, στοιχεῖο α) «κάθε εἰσφορά κατά τήν εἰσαγωγή καί τήν ἐξαγωγή καθώς καί κάθε ἐπιστροφή κατά τήν ἐξαγωγή πού προβλέπονται δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) ἀριθ. 3330/74: α) μέ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμό τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν». Ἔναντι τῆς ἐνδείξεως αὐτῆς ἀναφέρεται ὅτι ἡ τιμή συναλλάγματος πού πρέπει νά ἐφαρμοσθεῖ εἶναι ἡ «ἀντιπροσωπευτική τιμή πού ἐφαρμόζεται τήν ἡμέρα πού ἀναφέρεται στό ἄρθρο 6 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) ἀριθ. 243/78, ὅπως τροποποιήθηκε ἀπό τόν κανονισμό (ΕΟΚ) ἀριθ. 1544/78». Ἀπό τίς παραπομπές αὐτές προκύπτει ὅτι ἡ ἐν λόγω ἡμέρα εἶναι ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς προσφορῶν στήν διαδικασία καθορισμοῦ τῶν ἐπιστροφῶν λόγω ἐξαγωγῆς μέ διαγωνισμό.

11 Ἡ ἐπιλογή τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἀπό τήν Ἐπιτροπή δέν δύναται νά ἀμφισβητηθεῖ. Πράγματι, ἡ ἐπιλογή αὐτή εὑρίσκεται σέ πλήρη συμφωνία μέ τό σκοπό τῆς μεθόδου προκαθορισμοῦ, καθ' ὅσον ἡ ἀμφισβητουμένη διάταξη συνίσταται, ἀκριβῶς, στό νά καθορίζεται ἡ θέση τοῦ ἐξαγωγέα κατά τή στιγμή τοῦ διαγωνισμοῦ, ὥστε νά ἐξαλείφεται τό ἀπρόβλεπτο στοιχεῖο πού θά συνιστοῦσε γι' αὐτόν ἡ ἐφαρμογή τῶν ἐπιστροφῶν πού ἰσχύουν κατά τήν ἡμέρα τῆς ἐξαγωγῆς. Ἡ Ἐπιτροπή δικαίως ἐτόνισε ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ κατάσταση αὐτή καθορίζεται σέ ἐθνικό νόμισμα, ὁ ἐξαγωγεύς δέν ἀναλαμβάνει γιά τό λόγο αὐτό κανένα συναλλαγματικό κίνδυνο ὅσον ἀφορᾶ τό ποσό τῶν ἐπιστροφῶν, προσαρμοζόμενο πρός τά ἄνω ἤ πρός τά κάτω ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, σέ συνάρτηση μέ τό νομισματικό ἐξισωτικό ποσό. Θά πρέπει νά ἀναφερθεῖ ὅτι δυνάμει τῆς ἰδίας τῆς παραπομπῆς πού περιλαμβάνεται στό παράρτημα, παράγραφος X, στοιχεῖο α), τοῦ κανονισμοῦ 3016/78, δέν δύναται νά ὑφίσταται ἐπί τοῦ σημείου αὐτοῦ διαφορά μεταξύ τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ καί τοῦ κανονισμοῦ 243/78, καθ' ὅσον τό ἐφαρμοστέο νομισματικό ἐξισωτικό ποσό εἶναι ἐπίσης ἐκεῖνο πού ἰσχύει τήν τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν, κατά τούς ὅρους τοῦ ἄρθρου 6, παράγραφος 2, τοῦ τελευταίου αὐτοῦ κανονισμοῦ.

12 Θά πρέπει, ἑπομένως, νά διαπιστωθεῖ ὅτι ἐν πάση περιπτώσει δέν ὑφίσταται καμμία δυσαρμονία μεταξύ τῶν δύο κανονισμῶν, στούς ὁποίους ἀναφέρεται τό τρίτο ἐρώτημα πού ὑπέβαλε τό Tribunal administratif.

13 Πάντως, οἱ προσφεύγουσες προβάλλουν ὅτι ὁ προκαθορισμός τῶν ἐπιστροφῶν καί τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν δέν παρέχει πλήρη ἀσφάλεια στούς

ἐπιχειρηματίες, δεδομένου ὅτι κάθε συναλλαγή ἀναφερομένη στήν ἐξαγωγή ζάχαρης περιλαμβάνει ἕνα τρίτο στοιχεῖο, τό ὁποῖο εἶναι ἡ τιμή τῆς ζάχαρης, ἀκριβέστερα ἡ τιμή ἀγορᾶς ἀφ' ἑνός, καί ἡ τιμή πωλήσεως στούς ἀγοραστές στίς τρίτες χῶρες, ἀφ' ἑτέρου. Ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ, οἱ προσφεύγουσες ἐκθέτουν ὅτι ἡ τιμή πωλήσεως καθορίζεται συμβατικῶς μέ τούς ἀγοραστές ἐκ τῶν προτέρων καί πρό πολλοῦ χρόνου. Ὅσον ἀφορᾶ τήν τιμή ἀγορᾶς, σύμφωνα μέ τά συναλλακτικά ἤθη τοῦ ἐπαγγέλματος, ὑπόκειται σέ αὐξήσεις κατά τή διάρκεια ἐκτελέσεως τῶν συμβάσεων, λαμβανομένης ὑπ' ὄψη τῆς ἐξελίξεως τῆς τιμῆς παρεμβάσεως. Ἐκθέτουν ὅτι οἱ ἔμποροι ζάχαρης δεσμεύονται μέ συμβατικές ρῆτρες πού συνεφωνήθησαν στό πλαίσιο τῆς Association du commerce de sucre (Ἑνώσεως Ἐπαγγελματικῶν Ὀργανώσεων Ἐμπορίας Ζάχαρης τῶν χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος) (Assuc). Σύμφωνα μέ τίς ρῆτρες αὐτές, ἡ τιμή ἀγορᾶς στίς συμβάσεις πρέπει νά προσαρμόζεται κατά τρόπο πού νά ἀντικατοπτρίζει οἱαδήποτε μεταβολή τῆς κοινοτικῆς τιμῆς παρεμβάσεως, ἡ ὁποία ἐπέρχεται πρό τῆς παραδόσεως τῆς ζάχαρης, ἐκφραζομένη στό νόμισμα τῆς συμβάσεως, μετατρεπομένη βάσει τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς τιμῆς τοῦ ἐν λόγω νομίσματος, νοουμένου ὅτι οἱαδήποτε μεταβολή εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ. Σύμφωνα μέ τούς ἰσχυρισμούς τους, πρόκειται γιά «ἐπιτακτική συνήθεια» τοῦ ἐπαγγέλματος τήν ὁποία οἱ ἔμποροι ζάχαρης δέν δύνανται νά ἀγνοήσουν. Ἔτσι, οἱαδήποτε αὔξηση τῆς τιμῆς παρεμβάσεως, εἴτε αὐτῆς καθ' ἑαυτῆς τῆς τιμῆς παρεμβάσεως εἴτε κατόπιν μεταβολῆς τῆς τιμῆς μετατροπῆς τῆς λογιστικῆς μονάδος, ἐπιφέρει τήν ἀνατροπή τῆς ἰσορροπίας τῶν συμβάσεων πού καλύπτονται ἀπό τά πιστοποιητικά ἐξαγωγῆς.

14 Ἡ ἐπιχειρηματολογία αὐτή τῶν προσφευγουσῶν στηρίζεται στήν παρανόηση τοῦ μηχανισμοῦ τῶν κοινοτικῶν κανονισμῶν καί, εἰδικότερα, τοῦ μηχανισμοῦ παρεμβάσεως. Ὁ μηχανισμός αὐτός ἔχει ὡς σκοπό τή διατήρηση τῶν τιμῶν ἀγορᾶς στό ἐπιθυμητό ἐπίπεδο, μέ τήν ἐπιβαλλομένη στούς ὀργανισμούς παρεμβάσεως ὑποχρέωση νά δέχονται τή ζάχαρη ὑπό τήν ἐπιφύλαξη τῶν διαφορῶν καθεστῶτος ἀναλόγως τοῦ ἄν πρόκειται γιά ζάχαρη Α, Β ἤ Γ στό ἐπίπεδο τῆς τιμῆς παρεμβάσεως, ἀλλά ὄχι νά παρέχει στούς παραγωγούς τήν ἐγγύηση ὅτι θά ἐπιτύχουν τήν τιμή αὐτή γιά κάθε συναλλαγή τους, ἀκόμη δέ ὀλιγότερο νά ἐπιβάλλει στούς ἀγοραστές ἀναθεώρηση τῶν συμβάσεών τους σέ περίπτωση μεταβολῆς τῆς τιμῆς παρεμβάσεως ἤ τῆς τιμῆς συναλλάγματος. Ὁ καθορισμός τόσο τῆς ἐξαγωγικῆς τιμῆς πωλήσεως, ὅσο καί τῆς τιμῆς ἀγορᾶς τῆς ζάχαρης ἐναπόκειται στήν ἐλεύθερη ἀπόφαση καί, ἐπομένως, στόν κίνδυνο τῶν ἐπιχειρήσεων· ἡ ὕπαρξη ἑνός τέτοιου κινδύνου ἤ ἡ ὕπαρξη ὑποχρεώσεων πού προκύπτουν ἀπό ἐπαγγελματικές συμφωνίες δέν δύνανται, ἐπομένως, νά δικαιολογήσουν ἀναθεώρηση τῶν ποσῶν, τά ὁποῖα καθορίζονται σέ συνάρτηση μέ τήν κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ὑπό μορφή, ἰδίως, ἐπιστροφῶν λόγω ἐξαγωγῆς. Ἡ ἐπιχειρηματολογία αὐτή τῶν προσφευγουσῶν στήν κυρία δίκη εἶναι, ἐπομένως, ἀποκρουστέα.

15 Ἀπό τίς προηγηθεῖσες σκέψεις προκύπτει ὅτι ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ τρίτου ἐρωτήματος πού ὑπέβαλε τό Tribunal adminstratif δέν προέκυψαν στοιχεῖα ἱκανά νά ἐπηρεάσουν τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78.

Ἐπί τοῦ πρώτου ἐρωτήματος

16 Μέ τό πρῶτο ἐρώτημά του τό Tribunal administratif ζητεῖ νά πληροφορηθεῖ ἄν ὁ κανονισμός 3016/78 εἶναι ἔγκυρος ἐν ὄψει τῆς ἀπαιτήσεως αἰτιολογήσεως πού ἀπορρέει ἀπό τό ἄρθρο 190 τῆς συνθήκης ΕΟΚ.

17 Οἱ προσφεύγουσες στήν κυρία δίκη προβάλλουν ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ ὅτι ὁ ἐν λόγω κανονισμός περιλαμβάνει, ὡς μόνη αἰτιολογία, στήν τρίτη αἰτιολογική του σκέψη, τόν ἰσχυρισμό ὅτι «πρός τό σκοπό μιᾶς καλῆς διαχειρίσεως τῆς ἀγορᾶς τῆς ζάχαρης καί τῆς ἰσογλυκόζης, πρέπει νά προσδιορισθεῖ, γιά κάθε εἶδος ἐνέργειας σ' αὐτούς τούς τομεῖς, ὁ τρόπος καθορισμοῦ τῆς ἐφαρμοζομένης τιμῆς συναλλάγματος». Αὐτή ἡ γενική αἰτιολογία δέν περιέχει καμμία ἔνδειξη τῶν λόγων, οἱ ὁποῖοι ὁδήγησαν τήν Ἐπιτροπή νά προτιμήσει, μέ τήν παράγραφο Χ, στοιχεῖο α), τοῦ παραρτήματος, γιά τόν προκαθορισμό τῶν ἐπιστροφῶν λόγω ἐξαγωγῆς, τήν τελευταία ἡμέρα τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν γιά τόν διαγωνισμό.

18 Σύμφωνα μέ τή νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ἡ αἰτιολογία πού ἀπαιτεῖ τό ἄρθρο 190 τῆς συνθήκης πρέπει νά προσαρμόζεται στή φύση τῆς οἰκείας πράξεως. Πρέπει νά ἀφήνει νά διαφαίνεται κατά τρόπο σαφή καί μή διφορούμενο ἡ συλλογιστική τῆς κοινοτικῆς ἀρχῆς, ἐκδότου τῆς ἀμφισβητουμένης πράξεως, ὥστε νά ἐπιτρέπει στούς ἐνδιαφερομένους νά γνωρίζουν τούς λόγους πού δικαιολογοῦν τή λήψη τοῦ μέτρου καί στό Δικαστήριο νά ἀσκεῖ τόν ἔλεγχό του (βλέπε τήν πιό πρόσφατη ἀπόφαση τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1982, Tunnel Refineries Ltd., 114/81, Συλλογή 1982, σ. 3189).

19 Ἐξ ἄλλου, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν παγία νομολογία (βλέπε, εἰδικότερα, τήν ἀπόφαση τῆς 20ῆς Ἰουνίου 1973, Koninklijke Lassiefabrieken, 80/72, Recueil σ. 635), δέν ἀπαιτεῖται ἡ αἰτιολογία τῶν κανονισμῶν νά ἐξειδικεύει τά διάφορα πραγματικά ἤ νομικά δεδομένα, κάποτε πολυάριθμα καί πολύπλοκα, τά ὁποῖα ἀποτελοῦν τό ἀντικείμενο τῶν κανονισμῶν, ἐφ' ὅσον οἱ κανονισμοί αὐτοί περιλαμβάνονται στό συστηματικό πλαίσιο τοῦ συνόλου, τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦν μέρος. Αὐτή εἶναι ἀσφαλῶς ἡ περίπτωση τοῦ ἀμφισβητουμένου κανονισμοῦ, τό

παράρτημα τοῦ ὁποίου καθορίζει τό χρονικό σημεῖο πού πρέπει νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη γιά τόν καθορισμό τῶν τιμῶν συναλλάγματος ἐν ὄψει τῶν 32 διαφορετικῶν κατηγοριῶν οἰκονομικῶν ἤ διοικητικῶν πράξεων, στό πλαίσιο τῆς κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς τῆς ζάχαρης. Ἄν ἡ ἀμφισβητουμένη πράξη ἀποκαλύπτει τό οὐσιῶδες τοῦ ἐπιδιωκομένου ἀπό τό κοινοτικό ὄργανο σκοποῦ, θά ἦταν ὑπερβολικό νά ἀπαιτηθεῖ εἰδική αἰτιολογία γιά τήν κάθε μία ἀπό τίς τεχνικές ἐπιλογές στίς ὁποῖες προέβη. Ἐπί πλέον, ἀπό τά ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἡ ἐπιλογή, ἀπό τήν Ἐπιτροπή, τῆς τελευταίας ἡμέρας τῆς προθεσμίας ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν ἐν ὄψει τοῦ διαγωνισμοῦ γιά τόν καθορισμό τῶν ἐπιστροφῶν λόγω ἐξαγωγῆς, εἶναι πλήρως ἐναρμονισμένη μέ τό σύνολο τοῦ συστήματος.

20 Ἀπό τίς προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ὅτι οἱ προσφεύγουσες ἔπρεπε νά εἶναι σέ θέση νά διακρίνουν τό λόγο ὑπάρξεως τῆς διατάξεως, τῆς ὁποίας ἀμφισβητοῦν τή δικαιολογία, καί ὅτι εἶχαν τή δυνατότητα νά μεριμνήσουν, μέ πλήρη ἐπίγνωση, γιά τήν περιφρούρηση τῶν δικαιωμάτων τους.

21 Τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 δέν δύναται, ἐπομένως, νά ἀμφισβητηθεῖ ἀπό τήν σκοπιά τῆς ἀπαιτήσεως πρός αἰτιολόγηση πού ἀπορρέει ἀπό τό ἄρθρο 190 τῆς συνθήκης.

Ἐπί τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος

22 Μέ τό δεύτερο ἐρώτημά του, τό Tribunal administratif ζητεῖ νά πληροφορηθεῖ ἄν ὁ κανονισμός 3016/78 περιλαμβάνει μέτρα πού εἰσάγουν διακρίσεις καί τά ὁποῖα θίγουν τό κύρος του. Ἀπό τίς ἐξηγήσεις πού ἔδωσαν οἱ προσφεύγουσες προκύπτει ὅτι τό ἐρώτημα αὐτό ἐξηγεῖται ἀπό τήν διπλή ἀμφισβήτηση, ἡ ὁποία ἠγέρθη ἐνώπιον τοῦ Tribunal administratif: ἀφ' ἑνός, οἱ προσφεύγουσες προσάπτουν στήν Ἐπιτροπή ὅτι ἔχει καθιερώσει εἰδικούς κανόνες πού ἐφαρμόζονται στήν ἀγορά τῆς ζάχαρης χωρίς νά θεσπίζει παράλληλες διατάξεις γιά ἄλλους τομεῖς τῆς ἀγορᾶς· ἀφ' ἑτέρου, τῆς προσάπτουν ὅτι δέν δέχεται προσαρμογή τῶν ἐπιστροφῶν πρός ὄφελος τῶν ἐπιχειρηματιῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐπιλέξει τόν προκαθορισμό, ἐπομένως τήν ἀσφάλεια τῶν συναλλαγῶν τους, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἐπιχειρηματίες τυγχάνουν αὐτομάτως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς τιμῆς συναλλάγματος πού ἰσχύει τήν ἡμέρα ἐξαγωγῆς.

23 Τόσο ἡ μία, ὅσο καί ἡ ἄλλη ἀντίρρηση στηρίζονται στό ἄρθρο 40, παράγραφος 3, ἐδάφιο 2, τῆς συνθήκης, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο οἱ κοινές ὀργανώσεις ἀγορᾶς

πρέπει νά «άποκλείουν κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγῶν ἤ καταναλωτῶν ἐντός τῆς Κοινότητος».

24 Ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ, θά πρέπει πρῶτον νά παρατηρηθεῖ ὅτι δέν δύναται νά χαρακτηρισθεῖ ὡς διάκριση τό ὅτι ὁ κανονισμός 3016/78 ἀναφέρεται εἰδικῶς στήν ἀγορά τῆς ζάχαρης καί, προφανῶς, δέν ὑφίστανται παρόμοιες διατάξεις γιά ἄλλους τομεῖς τῆς ἀγορᾶς. Ἐπ' αὐτοῦ ἀρκεῖ ἡ παρατήρηση ὅτι κάθε κοινή ὀργάνωση ἀγορᾶς ἔχει τά ἰδικά της ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά, ἐξ ἄλλου δέ ἡ ὀργάνωση ἀγορᾶς τῆς ζάχαρης χαρακτηρίζεται ἀπό τόν ὅλως ἰδιαιτέρως περίπλοκο χαρακτήρα τῶν διατάξεών της. Ἀπό αὐτό προκύπτει ὅτι ἡ σύγκριση τῶν τεχνικῶν μηχανισμῶν πού χρησιμοποιοῦνται γιά τήν κανονιστική ρύθμιση τῶν διαφόρων τομέων τῆς ἀγορᾶς δέν δύναται νά ἀποτελέσει ἔγκυρη βάση γιά νά στοιχειοθετηθεῖ ἡ αἰτίαση ὅτι εἰσάγονται διακρίσεις μεταξύ ἀνομοίων προϊόντων, ὑποκειμένων σέ διαφορετικούς κανόνες καί τά ὁποῖα, ἐπί πλέον, δέν ἔχουν καμμία ἀνταγωνιστική σχέση.

25 Ὅσον ἀφορᾶ τή διαφορά μεταχειρίσεως μεταξύ τῶν ἐπιχειρηματιῶν πού εἶχαν προτιμήσει τόν προκαθορισμό καί τῶν ἄλλων ἐπιχειρηματιῶν, ἡ αἰτίαση ὅτι δημιουργοῦνται διακρίσεις ἐπίσης δέν εὐσταθεῖ, δεδομένου ὅτι ὁ σκοπός τοῦ προκαθορισμοῦ συνίσταται ἀκριβῶς στό νά προσδιορισθεῖ, κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐπιχειρηματιῶν, τό ποσό τῶν ἐπιστροφῶν καί τῶν νομισματικῶν ἐξισωτικῶν ποσῶν σέ ἡμερομηνία προγενέστερη τῆς ἡμέρας ἐξαγωγῆς. Ἡ διαφορά μεταχειρίσεως πού προκύπτει δέν εἶναι παρά ἡ συνέπεια τῆς ἐπιλογῆς μεταξύ δύο συστημάτων πού ὁ κανονισμός προτείνει στούς ἐπιχειρηματίες καί πού αὐτοί ἐπιλέγουν ἐλεύθερα ἀναλόγως τῶν προτιμήσεών τους.

26 Κατά συνέπεια, ἡ αἰτίαση πού προέβαλαν οἱ προσφεύγουσες ὅτι εἰσάγονται διακρίσεις στερεῖται ἐρείσματος καί ἀπό τήν ἄποψη αὐτή, τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 δέν δύναται νά ἀμφισβητηθεῖ.

27 Ἀπό τίς προηγούμενες σκέψεις συνάγεται ὅτι ἀπό τήν ἐξέταση τῶν ἐρωτημάτων πού ὑπέβαλε τό Tribunal administratif δέν προέκυψαν στοιχεῖα ἱκανά νά ἐπηρεάσουν τό κύρος τοῦ ἀμφισβητουμένου κανονισμοῦ.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

28 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθη ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἡ ὁποία κατέθεσε παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμῆμα)

κρίνοντας ἐπί τῶν ἐρωτημάτων πού τοῦ ὑπέβαλε τό Tribunal administratif τοῦ Παρισιοῦ μέ ἀποφάσεις τῆς 10ης Νοεμβρίου 1981, ἀποφαίνεται:

Ἀπό τήν ἐξέταση τῶν ἐρωτημάτων πού ὑπέβαλε τό Tribunal administratif τοῦ Παρισιοῦ δέν προέκυψαν στοιχεῖα ἱκανά νά ἐπηρεάσουν τό κύρος τοῦ κανονισμοῦ 3016/78 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1978, περί καθορισμοῦ ὁρισμένων λεπτομερειῶν γιά τήν ἐφαρμογή τιμῶν συναλλάγματος στούς τομεῖς τῆς ζάχαρης καί τῆς ἰσογλυκόζης.

Χλωρός Pescatore Due

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 28 Ὀκτωβρίου 1982.

Κατ' ἐντολή τοῦ γραμματέως

H. A. Rühl

Κύριος ὑπάλληλος διοικήσεως

Ὁ πρόεδρος τοῦ δευτέρου τμήματος

A. Χλωρός